

SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

**HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI (AFISI YA RAIS) KATIBA NA
UTAWALA BORA,
MHESHIMIWA RAMADHAN ABDALLA SHAABAN (MBM)
KATIKA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MAKADIRIO
YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA
2010/2011**

JULAI, 2010

**HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI (AFISI YA RAIS) KATIBA
NA UTAWALA BORA, MHESHIMIWA RAMADHAN
ABDALLA SHAABAN KATIKA BARAZA LA
WAWAKILISHI KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA
MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2010/2011**

UTANGULIZI

1. Mheshimiwa Spika, sasa naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako tukufu likae kama Kamati ya Matumizi ili liweze kujadili na hatimae kuidhinisha makadirio ya mapato na matumizi ya Wizara ya Nchi (Afisi ya Rais) Katiba na Utawala Bora kwa mwaka wa fedha 2010/2011.

2. Mheshimiwa Spika, kwanza sina budi kumshukuru Mwenyezi Mungu Mtukufu mwingi wa rehma kwa kutujaalia afya njema na kutuwezesha kukutana tena leo hii kuendelea na shughuli zetu muhimu kwa ajili ya maendeleo ya nchi yetu. Tunamuomba Mwenyezi Mungu atuzidishie hekima, busara na atuongoze vyema ili tuweze kufanikisha majukumu yetu vizuri.

3. Mheshimiwa Spika, baada ya kumshukuru Mwenyezi Mungu naomba nitumie nafasi hii kumpongeza Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Amani Abeid Karume kwa juhudi zake za kuimarisha ustawi wa maisha kwa wananchi. Aidha, nampongeza kwa juhudi zake za makusudi anazochukuwa za kulinda amani, kudumisha utulivu na maelewano miongoni mwa wananchi kama anavyoongozwa na Ilani ya Uchaguzi ya CCM.

4. Mheshimiwa Spika, nachukua nafasi hii pia kumpongeza Waziri Kiongozi, Mheshimiwa Shamsi Vuai Nahodha kwa kusimamia vyema utekelezaji wa siku hadi siku wa shughuli za serikali. Aidha, busara zake katika kusimamia shughuli za Baraza hasa pale hoja na maamuzi

mazito kwa mustakabali wa nchi yetu zinapojitikeza, hatuna budi kuzipongeza. Juhudi zake hizo zimelijengea heshima kubwa Baraza letu hili pamoja na serikali yetu kwa ujumla ndani na nje ya nchi. Vile vile napenda kukupongeza wewe binafsi Mheshimiwa Spika kwa kuendelea kuliendesha vyema Baraza letu hili tukufu kwa misingi ya uwazi na demokrasia ya hali ya juu.

5. Mheshimiwa Spika, naomba kutumia nafasi hii vile vile kuwapongeza wajumbe wako wote na kuwashukuru kwa dhati kabisa kwa namna walivyoichangia hotuba ya wizara yangu katika mwaka wa fedha 2009/2010. Pongezi za pekee nazitoa kwa Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala ya Baraza lako chini ya Mwenyekiti wake Mheshimiwa Haji Omar Kheri kwa ushauri, maelekezo na busara zao wanazozitoa. Naomba nikiri kwamba michango yao imeisaidia sana wizara yangu katika kutekeleza majukumu yake.

HALI YA UTAWALA BORA KWA KIPINDI CHA MWAKA 2000-2010

6. Mheshimiwa Spika, wakati tunaelekea ukingoni mwa kipindi cha pili na cha mwisho cha awamu ya sita ya serikali yetu, ni vyema tukatafakari kwa muhtasari hatua zilizofikiwa na changamoto zilizojitokeza katika uimarishaji utawala bora. Ingawa hakuna utafiti rasmi uliofanywa kutathmini hali halisi kwa kipindi hiki, lakini bado hili halitunyimi nafasi ya kujielewa wapi tunakotoka, wapi tulipo na wapi tunakoelekea kwa kadiri dhana ya utawala bora inavyohusika hapa Zanzibar. Ripoti, makala na taarifa mbali mbali zimekuwa zikitambua hatua kadhaa zilizochukuliwa na zinazoendelea kuchukuliwa katika kuimarisha utawala bora.

7. Mheshimiwa Spika, kila enzi ina mambo yake. Nasema hivi nikimaanisha kuwepo kwa mambo makubwa ambayo kila awamu ya serikali yetu ilitilia mkazo katika kuendesha nchi yetu kiuchumi, kijamii na kisiasa. Kazi kubwa ya kutafuta, kulinda uhuru wetu na kuwaunganisha wananchi ilifanywa na awamu ya kwanza, na ile ya pili ikaanza kutandika misingi ya demokrasia kwa kuanzisha Baraza la Wawakilishi. Awamu ya tatu, kwa upande wake, ilijikita katika kuinua uchumi kwa kuanzisha biashara ya soko huria. Awamu ya nne ikaendeleza mageuzi ya kiuchumi na awamu ya tano ilikuja na changamoto ya kuanzishwa kwa mfumo wa vyama vingi vya siasa.

8. Mheshimiwa Spika, awamu ya sita licha ya kuweka mkazo maalum katika kuimarisha miundombinu, pia ndio iliyokuja na dhana nzima ya uimarishaji wa utawala bora. Utekelezaji wa dhana hii ni chachu muhimu katika kuyatekeleza yale yote yaliyoanzishwa katika kila awamu iliyopita kwa maendeleo ya nchi yetu. Kwa kutambua umuhimu huo, katika awamu hii ya sita chini ya uongozi wa Mhe. Dr. Amani Abeid Karume kumeanzishwa rasmi wizara iliyopewa jukumu la kusimamia utekelezaji wa misingi ya utawala bora. Kuundwa kwa wizara hii kumekuja sambamba na mageuzi kadhaa yaliyolenga kuharakisha ustawi wa maendeleo yetu yakiwemo mageuzi ya kiuchumi, kisiasa na kijamii kama inavyoelezwa katika mikakati yetu ya kukuza uchumi na kupunguza umasikini.

9. Mheshimiwa Spika, kwa kutekeleza na kusimamia misingi ya utawala bora nchini, wizara imekuwa ikitekeleza Mwelekeo wa Sera za CCM katika miaka ya 2000/2010 kama ilivyoenezwa katika Sura ya tano na Ilani za Uchaguzi za mwaka 2000 Sura ya tano na ile ya mwaka 2005 Sura ya saba ibara ya 99. Hivyo basi tukiwa tunakamilisha awamu ya sita ya uongozi wa serikali yetu naona fahari, japo kwa muhtasari, kuyataja mafanikio yaliyopatikana

katika ujenzi wa utawala bora kwa kipindi hiki cha miaka kumi.

Utawala bora katika siasa na demokrasia (political and democratic governance)

- i. Kuimarika kwa demokrasia na umoja wa kitaifa: Marekebisho ya 8 na ya 9 ya Katiba ya mwaka 2002 yamepanua demokrasia kwa kuweka utaratibu ulio bora wa kuwashirikisha wananchi katika kufanya maamuzi. Juhudi za kujenga umoja na mshikamano zimeonesha kuwepo kwa dhamira ya kweli ya viongozi wetu wakuu wa kisiasa katika kujenga mustakabali wa wananchi wa Zanzibar na hivyo kuleta matumaini ya kuwa na jamii yenye utulivu na amani;
- ii. Kuanzishwa kwa Tume ya Utumishi ya Baraza la Wawakilishi na ile ya Mahakama kumeimarisha uhuru na utendaji kazi wa mihimili hii ya dola;
- iii. Kuimarika kwa uhusiano wa kidiplomasia na jumuiya za kimataifa ni chachu katika harakati za kuimarisha ustawi wa Zanzibar na watu wake;
- iv. Mafanikio katika sekta ya sheria yanahusisha kuanzishwa na kufanyakazi kwa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ambako kumesaidia kuimarisha imani ya wananchi juu ya upatikanaji wa haki katika vyombo vya sheria. Kubwa la kujivunia ni kupungua kwa kesi za jinai zisizo za lazima kutokana na utaratibu wa kukamilisha upelelezi kabla ya kupeleka kesi mahakamani. Elimu ya sheria imeimarika Zanzibar na lile tatizo sugu la uhaba wa wanasheria na mahakimu halipo tena sasa kutokana na kuwepo kwa vyo vya viko vinavyotoa wanataaluma wa sheria; na
- v. Mapitio na hatimaye kurekebishwa kwa sheria za kazi mwaka 2005. Marekebisho haya yameweka misingi ya uajiri, mahusiano kazini na usalama sehemu za kazi

kwa taasisi za serikali na zile binafsi. Mambo haya yamefanyika kwa kuzingatia Azimio la Shirika la Kazi Ulimwenguni (ILO) kuhusu haki za msingi kazini.

Utawala bora katika biashara (corporate governance)

- i. Jitihada za ujenzi wa utawala bora katika biashara zimepata msukumo mkubwa katika kipindi hiki. Kuanzishwa kwa Baraza la Biashara (Zanzibar Business Council) ni hatua ya kujivunia ambapo wadau kutoka serikalini na taasisi binafsi hulitumia jukwaa hili chini ya uenyekiti wa Rais wa Zanzibar kujadili mambo muhimu ya kustawisha biashara. Udhibiti wa Bidhaa za vyakula kupitia Bodi ya Chakula na Madawa nao sasa unampa matumaini mlaji juu ya usalama wa afya yake; na
- ii. Kuimarishwa na kurahisishwa kwa mazingira ya biashara ikiwemo uwekezaji kupitia sheria mbali mbali kunatoa nafasi ya kukua kwa sekta hii.

Utawala bora katika usimamizi wa fedha na uchumi (financial and economic governance)

10. Mheshimiwa Spika, hatua kadhaa zimechukuliwa katika kipindi hiki kwa lengo la kudhibiti matumizi ya mali na fedha za umma ikiwa ni mojawapo ya mihimili ya utawala bora. Kuundwa kwa Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kama taasisi inayojitegemea chini ya sheria Nam. 11 ya mwaka 2003 kumeongeza uwezo wa kudhibiti matumizi ya fedha na mali za umma. Kutumika kwa Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma Nam. 12 ya mwaka 2005 na ile ya Manunuzi Serikalini Nam. 9 ya mwaka 2005 ni hatua muhimu katika kudhibiti fedha na mali za serikali. Aidha, mifumo ya kisasa ya kusimamia shughuli za fedha ikiwemo ya IFMS, ZBAS, MTEF n.k. imesaidia sana katika usimamizi huo.

Utawala bora katika kusimamia maendeleo ya kiuchumi na kijamii (socio-economic governance)

11. Mheshimiwa Spika, hatua kadhaa za kuimarisha uchumi wa nchi na kupunguza umasikini kwa wananchi wetu zimechukuliwa ambapo mafanikio makubwa yamepatikana yakiwemo:

- i. Maendeleo ya ujenzi wa miundombinu ya barabara Uguja na Pemba na ukarabati wa uwanja wa ndege, ujenzi wa bandari mpya ya Malindi, mradi mkubwa wa umeme kutoka gridi ya taifa hadi Pemba, kuimarika kwa huduma za afya, maji, na elimu ambapo kwa vipimo vya utekelezaji wa Malengo ya Milenia (MDGs) Zanzibar imepiga hatua. Kuanzishwa kwa mifuko ya wananchi wa kipato cha chini ukiwemo Mfuko wa Rais Jakaya Kikwete na Rais Karume, kumewasaidia sana wananchi wetu kujikwamua kiuchumi;
- ii. Kutayarishwa kwa Programu ya Mageuzi katika Sekta ya Umma (ZPSRP) ni eneo muhimu linaloweka mustakabali mwema zaidi kwa watendaji na utendaji katika sekta hii muhimu; na
- iii. Kupitishwa kwa sheria na sera mbali mbali zenye kuweka mazingira bora ya uwekezaji pamoja na kuwashajiisha wajasiriamali wadogo wadogo kujijajiri.

12. Mheshimiwa Spika, baada ya kuyaeleza kwa muhtasari mafanikio katika maeneo hayo makuu manne ya utawala bora, naomba sasa nielezee kwa muhtasari mafanikio ya taasisi za wizara yangu kwa kipindi hiki cha miaka kumi kama ifuatavyo:

- i. Ripoti za Ukaguzi zimetolewa kwa wakati, ambapo kwa kipindi cha 2007-2009 zinaonesha kuwepo kwa mafanikio makubwa ya kiutendaji na kupungua kwa matumizi mabaya ya fedha za umma;

- ii. Sheria za msingi za jinai (Penal Decree, Chapter 13) na sheria ya nyendo za Jinai (Criminal Procedure Decree, Chapter 14) zimefanyiwa mapitio makubwa na kutayarisha Sheria mpya ya Jinai (Sheria Nam. 6) na Sheria ya nyendo za Jinai (Sheria Nam. 7), zote za mwaka 2004 ambazo zinatumika. Mbali na sheria hizo, kanuni mpya kadhaa za jinai nazo zilitungwa. Muongozo wa Uendeshaji Mashtaka umeandaliwa na nakala zake kugaiwa kwa Mahakimu, Wanasheria, na Jeshi la Polisi. Utaratibu wa kukamilisha kesi kabla ya kuzipeleka mahakamani umesaidia kupunguza muda wa kesi kuwepo mahakamani, kupunguza mahabusu na rushwa katika usimamizi wa jinai kutokana na kugawana kazi na hivyo kutoa fursa kwa taasisi moja kuiangalia nyengine;
- iii. Kazi ya kuishauri serikali imefanywa vyema kupitia taasisi za wizara, ikiwemo Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, ambayo pia imechapisha seti 890 za Sheria za Zanzibar kuanzia mwaka 1980 hadi 2009 na kuzisambaza kwenye taasisi mbali mbali. Kwa kawaida seti moja inachukua 'Volume' 14;
- iv. Kuundwa kwa Afisi ya Msajili wa Hakimiliki (Sheria Nam. 14 ya mwaka 2004) kumepelekea haki za wenye-hakimiliki na wabunifu kuanza kupatikana kwa watumiaji wa kazi hizo kibiashara kulipia matumizi kwa utaratibu wa leseni. Afisi imeandaa kanuni za utoaji leseni na ugawaji mirabaha kwa wenye-hakimiliki waliojisajili. Jumla ya kazi 527 za sanaa na ubunifu zimesajiliwa Unguja na Pemba;
- v. Mahakama imeimarika kwa kuundwa Tume yake ya Utumishi. Aidha katika kipindi hiki cha miaka kumi kumekuwa na mafanikio makubwa ambapo uhaba wa Majaji na Mahakimu umepungua. Hali hii imepelekea

kupungua kwa mrundikano mkubwa wa kesi katika Mahakama mbali mbali;

- vi. Afisi ya Mufti wa Zanzibar imeundwa kisheria (Sheria Nam. 9 ya mwaka 2001). Afisi imekuwa na mafanikio makubwa katika kuwaongoza waumini wa kiislamu, yakiwemo mafanikio yanayohusu utoaji wa taarifa sahihi za kuandama kwa mwezi, jambo ambalo lilikuwa likileta utata mkubwa. Afisi imeendelea kujiimarisha kwa kujenga jengo la ofisi, imetoa mchango mkubwa katika vita dhidi ya UKIMWI kwa mbinu za kiislamu na kujenga umoja baina ya waumini wa kiislamu na wa dini nyengine;
- vii. Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana imeimarishwa kiutendaji na kujijengea uwezo mkubwa wa kusimamia shughuli za Hijja na kusimamia mali za Wakfu na Amana na kufanya marekebisho ya Sheria Nam. 5 ya mwaka 1980 na kutunga sheria mpya (Sheria Nam. 2 ya 2007) ili kurekebisha kasoro zilizojitokeza kwenye sheria ya zamani; na
- viii. Kuimarisha utendaji wa Jumuiya za Kiraia kwa kuzihamasisha kujisajili ambapo baadhi yao zina mchango mkubwa kiuchumi na kijamii. Aidha, Sera ya jumuiya zisizo za Kiserikali imeandaliwa kwa kutoa mwelekeo wa utendaji.

CHANGAMOTO/MATATIZO

13. Mheshimiwa Spika, pamoja na mafanikio ya jumla niliyokwisha kuyaeleza, bado utekelezaji wa misingi ya utawala bora umekuwa ukikabiliana na changamoto mbali mbali zikiwemo;

- i. Upya wa dhana ya utawala bora ambao umesababisha kuwepo kwa ufahamu na matarajio

tafauti ya dhana hii. Wananchi wengi na hata wanasiasa na viongozi wengine wa kijamiii walitarajia mabadiliko ya ghafla katika uendeshaji wa mambo yetu iwe ya kiserikali au ya kijamii. Hata hivyo ukweli unabaki kuwa kujenga na kusimamia misingi ya utawala bora ni mchakato ambao mabadiliko yake yanakuja taratibu kutegemea na utayari wa kweli wa kila mdau;

- ii. Uhaba wa nyenzo kwa taasisi katika kuendeleza utawala bora ni tatizo linaloathiri zaidi taasisi zetu zinazosimamia sheria na hivyo kuathiri upatikanaji wa haki. Aidha, kazi za kuratibu na kutathmini hali ya utawala bora nayo haijafikiwa katika kiwango kinachoridhisha;
- iii. Tatizo la rushwa; na
- iv. Utendaji na nidhamu katika sekta ya umma hauridhishi na hivyo kukosekana kwa ufanisi katika utoaji wa huduma.

14. Mheshimiwa Spika, baada ya kuyaeleza kwa muhtasari mafanikio yaliyopatikana na changamoto zilizopo katika ujenzi wa utawala bora, sasa naomba nianze kueleza hali halisi ya utekelezaji wa majukumu ya wizara kama nilivyoahidi katika hotuba yangu ya mwaka 2009/2010.

15. Mheshimiwa Spika, utekelezaji wa jumla wa kazi za wizara kwa mwaka 2009/2010 ulikwenda vizuri pamoja na kuzorota kwa shughuli nyingi za kiuchumi na za kijamiii kulikosababishwa na kukosekana kwa nishati ya umeme kwa kipindi cha miezi mitatu. Katika kukabiliana na hali hiyo, wizara ilichukuwa hatua ya kupitia upya mipango yake na kuanza kutekeleza kwa kuangalia kipaumbele kwa kila jukumu. Hivyo basi kwa kupitia taasisi zake wizara iliweza kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:

- i. Ukarabati wa jengo la Mahakama Vuga kwa kuweka paa jipya na ukarabati wa jengo lililokuwa Maktaba Kuu ili kwa kuanzia liweze kutumika kwa shughuli za Mahakama ya Biashara;
- ii. Kukamilika kwa ripoti ya Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu za Serikali kwa mwaka 2008/2009;
- iii. Kupitishwa kwa sheria ya kuanzishwa kwa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka;
- iv. Kukamilika kwa ujenzi wa Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali huko Pemba;
- v. Kuchapisha nakala za sheria za Zanzibar za mwaka 1980 hadi 2008 na kuzisambaza kwa watumiaji wakuu serikalini, taasisi za sheria, maktaba kuu, vyuo vya elimu na kwa wanasheria. Aidha, matangazo 25 ya sheria yalitayarishwa na miswada minane ya sheria iliandikwa na kuwasilishwa kwa Mpigachapa Mkuu wa Serikali;
- vi. Kazi ya kuimarisha mazingira ya biashara inayohusisha marekebisho ya sheria ya usajili wa biashara, usajili wa rehani na sheria ya ufilisi zimefikia hatua ya mwisho baada ya kukabidhiwa rasimu ya ripoti ya mwisho kwa mapitio; na
- vii. Wizara imewasomesha wafanyakazi 69 ambapo kati yao 46 wamesomea elimu ya juu na 23 wamesomea Stashahada na Cheti.

UPATIKANAJI WA FEDHA

16. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010 wizara yangu iliidhinishiwa Sh. 5,123,000,000.00 ambapo hadi mwezi Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 3,619,616,893.00 sawa na asilimia 71. Kati ya hizo Sh. 1,886,188,119.00 sawa na asilimia 74 kwa mishahara na

maposho na Sh. 1,733,428,774.00 sawa na asilimia 67 kwa matumizi mengineyo. Kwa upande wa kazi za maendeleo, fedha zilizoidhinishwa ni Sh. 1,460,000,000.00. Hadi kufikia Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 1,040,000,000.00 sawa na asilimia 71 ya makadirio.

17.Mheshimiwa Spika, kwa upande wa washirika wa maendeleo fedha zilizokadiriwa ni Sh. 2,482,381,000.00 ambapo hadi kufikia Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 1,963,546,033.00 sawa na asilimia 79 ya makadirio. Wizara pia inakusanya mapato kupitia Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali, Mahakama na Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali. Makadirio yalikuwa ni Sh. 331,400,000.00 na hadi kufikia Machi, 2010 fedha zilizokusanywa Sh. 197,581,612.00 sawa na asilimia 59.62 ya makadirio. Matarajio ni kukusanya Sh. 260,661,600.00 ifikapo mwishoni mwa mwezi Juni sawa na asilimia 78 (angalia viambatanisho Nam. 1, 2 & 3). Maelezo zaidi ya utekelezaji wa kazi za kawaida na malengo kupitia idara na taasisi za wizara kwa mwaka 2009/2010 ni kama ifuatavyo:-

IDARA YA MIPANGO NA SERA

18.Mheshimiwa Spika, idara hii ni kiungo kinachounganisha taasisi za wizara na zile zilizo nje ya wizara. Jukumu kubwa la idara hii ni kuratibu utekelezaji shughuli za kila siku za idara na taasisi za wizara. Idara pia inahusika katika masuala yote ya kisera yanayohusu taasisi za wizara zinazojitegemea. Katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, Idara ya Mipango na Sera imetekeleza majukumu yafuatayo:

Kuimarisha uwezo wa idara katika kuratibu kazi za wizara

19.Mheshimiwa Spika, Idara ya Mipango na Sera imeendelea kuimarisha uwezo wa kuratibu shughuli zake ambapo katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010 imewapeleka wafanyakazi wawili masomoni katika Shahada ya Uzamili (*angalia kiambatisho namba 10b*). Aidha, wafanyakazi wanne wamerejea kutoka mafunzoni baada ya kuhitimu mafunzo yao ambapo wawili wamehitimu katika kiwango cha Shahada ya Uzamili na wawili katika kiwango cha Stashahada. Idara pia imeendelea na utaratibu wake wa kufanya matengenezo madogo madogo ya jengo na vitendea kazi. Mazingira ya kufanyia kazi yaliimarishwa hasa katika kipindi cha kukosekana kwa nishati ya umeme, kwa kuhakikisha kuwa umeme wa dharura na maji yanapatikana kwa muda wote katika jengo la wizara.

20.Mheshimiwa Spika, idara imeratibu utayarishaji wa taarifa mbali mbali zikiwemo za utekelezaji wa Miradi na Mipango ya Matumizi ya Muda wa Kati (MTEF) na kuziwasilisha Wizara ya Fedha na Uchumi. Aidha, idara imeratibu uandaaji wa taarifa za utekelezaji wa Ilani ya Chama Cha Mapinduzi ya 2005-2010 na Tathmini na Mwelekeo wa Sera 2010-2020. Vile vile idara imeratibu na kuandaa taarifa mbali mbali kwa ajili ya Kamati za Baraza la Wawakilishi.

21.Mheshimiwa Spika, idara imeshiriki katika mchakato wa kuufanyia mapitio Mkakati wa Kukuza Uchumi na Kupunguza Umasikini (MKUZA) na kushiriki katika vikao vya kamati ya ufundi ya MKUZA inayohusisha watendaji wa serikali na washirika wa maendeleo. Kamati hiyo inaratibiwa na Wizara ya Fedha na Uchumi. Idara imeshiriki pia katika utayarishaji wa Ripoti ya Umasikini na Maendeleo ya Watu

(Zanzibar Poverty and Human Development Report). Kwa mnasaba huo huo, idara ilishiriki katika hatua mbali mbali za kutayarisha Mkakati wa Mabadiliko ya Utumishi wa Umma pamoja na utayarishaji wa Sera ya Usimamizi wa Utumishi wa Umma. Ushiriki huu wa idara katika kazi hizi ni kutokana na nafasi iliyonayo wizara ya kuwa mwenyekiti wa klasta ya tatu ya MKUZA inayoshughulikia utawala bora.

22. Mheshimiwa Spika, katika kukiimarisha kitengo chake cha habari, idara imeendelea kupokea nyaraka na machapisho mbali mbali na kuzihifadhi kwa ajili ya rejea. Aidha, nakala za nyaraka hizo pia zimesambazwa kwa taasisi nyengine za wizara.

23. Mheshimiwa Spika, idara kupitia kitengo chake cha manunuzi imeratibu vikao vya Bodi ya Zabuni ambapo kwa kipindi cha mwezi Julai hadi Machi vikao sita vimeratibiwa. Pamoja na mambo mengine, bodi imepitisha zabuni zenye thamani ya Sh. 1,168,781,000.00 kwa ajili ya mradi wa kuzihuwisha sheria zinazohusiana na usajili wa biashara.

Kuendeleza mapambano dhidi ya UKIMWI

24. Mheshimiwa Spika, katika kuendelea na mapambano dhidi ya UKIMWI, idara kwa kushirikiana na Tume ya UKIMWI Zanzibar imetayarisha vipeperushi vinavyohusiana na Haki za Binaadamu kwa watu wanaoishi na virusi vya UKIMWI. Lengo kuu ni kuutanabahisha umma juu ya kuzilinda na kuzijali haki za kibinaadamu. Aidha, idara imefanya utafiti mdogo kwa wafanyakazi wake wa kupima uelewa wa masuala ya UKIMWI na athari zake ambapo matokeo yameonyesha kuwa wafanyakazi wengi wanao uelewa wa kutosha juu ya masuala ya UKIMWI.

25. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa kazi za maendeleo, idara iliratibu kazi za kukamilisha ujenzi wa

jengo la Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali lililopo Wete Pemba. Jengo hilo sasa limekamilika na limekwisha zinduliwa.

26. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, Idara ya Mipango na Sera iliidhinishiwa jumla ya Sh. 470,967,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 204,449,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 266,518,000.00 kwa matumizi mengineyo. Katika kipindi cha Julai, 2009 hadi Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 317,102,553.00. Kati ya hizo Sh. 154,827,295.00 sawa na asilimia 76 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 162,275,258.00 sawa na asilimia 61 kwa matumizi mengineyo (*angalia kiambatisho Nam. 1*).

27. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011 Idara ya Mipango na Sera itatekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuandaa ripoti ya utekelezaji ya miaka kumi; na
- ii. Kupitia upya mpango wa kimkakati wa wizara

28. Mheshimiwa Spika, ili Idara ya Mipango na Sera iweze kutekeleza kazi zake kwa mwaka ujao wa fedha, 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 475,880,000.00 kwa kazi za kawaida.

MAHAKAMA

29. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, jumla ya kesi 5,472 zilifunguliwa katika mahakama mbali mbali Unguja na Pemba, ambapo kesi 1,229 ni za madai na 4,055 ni za jinai. Kiasi hiki ni ongezeko la asilimia 22.6 ukilinganisha na mwaka uliopita. Kati ya kesi 5,472 zilizofunguliwa, kesi 2,195, sawa na asilimia 40 zimetolewa uamuzi (*angalia viambatisho 6a & b*). Hadi kufikia Machi, 2010 utekelezaji wa malengo ulikuwa kama ifuatavyo:-

Kufanya matengenezo ya jengo la Mahakama Vuga

30. Mheshimiwa Spika, shughuli za matengenezo ya jengo la Mahakama Kuu Vuga zilianza rasmi katika kipindi cha mwaka huu wa fedha. Matengenezo hayo yalianza kwa kazi ya ujenzi wa paa na dari ambapo kwa sasa ujenzi wa paa tayari umemalizika na kazi ya kukarabati dari unaendelea. Kwa upande mwingine, jengo lililokuwa Maktaba Kuu limekabidhiwa kwa mahakama na kufanyiwa matengenezo kwa ajili ya kuanzisha Mahakama ya Biashara. Matengenezo hayo yako katika hatua za mwisho. Aidha, ujenzi wa Mahakama ya Mkoa Mwera nao umemalizika na tayari jengo limeanza kutumika baada ya kupatiwa vitendea kazi. Vile vile, ujenzi wa Mahakama ya Mkoa Kusini Tunguu umeanza kwa hatua ya kujenga uzio na Mahakama ya Mkoani Pemba imefanyiwa matengenezo katika sehemu ya paa. Aidha, Mahakama imepata kiwanja Mkoani Pemba kwa ajili ya ujenzi wa Mahakama mpya.

Kuimarisha uwezo wa Mahakama

31. Mheshimiwa Spika, wafanyakazi 11 wa Mahakama wameanza masomo katika mwaka wa fedha 2009/2010. Kati ya wafanyakazi hao watatu wanasomea Shahada ya Uzamili ya Sheria (Norway, Zanzibar na Morogoro). Wafanyakazi wawili wanasomea Shahada ya Sheria na Shahada ya Uongozi (India na Malaysia). Wafanyakazi wawili wanasomea Stashahada katika fani za Sheria na Utumishi (Dar es Salaam na Zanzibar), na wafanyakazi wanne wapo katika ngazi ya Cheti, ambapo watatu wanasomea kompyuta na mmoja uhasibu (*angalia kiambatisho namba 10b*).

32. Mheshimiwa Spika, Mahakimu wa ngazi mbali mbali walishiriki katika semina ya kuwajengea uwezo juu ya Sheria za Uvuvi. Semina hiyo ilitayarishwa na Idara ya

Uvuvi Zanzibar kwa kushirikiana na Mahakama. Makarani wa Unguja na Pemba nao wameshiriki katika semina iliyotayarishwa na Kituo cha Huduma za Sheria Zanzibar ili kuwajengea uwezo juu ya shughuli zao za kila siku.

33. Mheshimiwa Spika, Mahakama imepata vitendea kazi mbali mbali ambapo kwa sasa mahakama zote za mikoa zimepatiwa kompyuta ili kurahisisha utendaji wa kazi. Vile vile Mahakama ilipokea kompyuta moja kutoka Shirika la Kazi Duniani (ILO) ili kusaidia kitengo cha Mahakama ya Kazi. Aidha, katika kukabiliana na suala la usafiri Mahakama Pemba imepatiwa basi moja kwa shughuli za kazi.

Kuimarisha kamati ya kusukuma kesi

34. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010 jumla ya vikao vitatu vimefanyika. Mafanikio yameanza kuonekana kwani hivi sasa karibu kesi zote za jinai zinazopelekwa mahakamani zinafunguliwa baada ya kukamilika upelelezi. Hatua hiyo imesaidia katika kupunguza gharama za utendaji wa shughuli za mahakama.

Mpango wa wahalifu kutumikia jamii

35. Mheshimiwa Spika, napenda kulifahamisha Baraza lako tukufu kuwa Mpango wa Wahalifu Kutumikia Jamii tayari umefahamika na hukumu za kutumikia jamii zimeanza kutolewa katika mahakama mbali mbali. Hadi kufikia mwezi Machi, 2010 jumla ya kesi 15 za Jinai washtakiwa wake walipewa adhabu za kutumikia jamii. Kati ya kesi hizo, 10 zilitolewa Unguja na tano Pemba. Aidha, Mahakama imefanya mikutano na Makamanda wa Jeshi la Polisi pamoja na Wakuu wa Vituo vya Polisi vya Mkoa Mjini Magharibi na Kusini Pemba, maeneo ambayo ndiyo yanayohusika na mpango huo kwa kuanzia. Katika

mikutano hiyo kanuni na mwenendo mzima wa mpango huo ulifafanuliwa kwa wadau ili waufahamu vyema.

36. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2009/2010, Mahakama iliidhinishiwa jumla ya Sh. 1,298,000,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 914,500,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 383,500,000.00 kwa matumizi mengineyo. Katika kipindi cha Julai, 2009 hadi Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 955,527,053.00 ambapo Sh. 670,845,017.00 sawa na asilimia 73 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 284,682,036.00 sawa na asilimia 74 kwa matumizi mengineyo. Aidha, Sh. 550,000,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo zote zinatoka serikalini. Fedha za maendeleo zilizopatikana ni Sh. 275,000,000.00 sawa na asilimia 50. Fedha zilizokusanywa ni Sh. 34,061,942.00 sawa na asilimia 81 ya makadirio (*angalia viambatisho 1, 2 & 3*).

37. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011 Mahakama itaendelea kuimarisha uwezo wake, ikiwa ni pamoja na :-

- i. Kuendelea na matengenezo ya Mahakama Kuu Vuga;
- ii. Kufanya ukarabati wa majengo ya mahakama nne; na
- iii. Kuanzisha Mahakama ya Biashara Zanzibar.

38. Mheshimiwa Spika, ili Mahakama iweze kutekeleza malengo iliyojipangia kwa mwaka 2010/2011 naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya shillingi 1,391,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 1,561,125,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 550,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 1,011,125,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo). Aidha, Mahakama katika mwaka 2010/2011 inakusudia kuchangia katika Hazina ya Serikali mapato ya Sh. 38,000,000.

AFISI YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI

39. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mwanasheria Mkuu iliweza kufanikisha kuwajengea uwezo wafanyakazi kitaaluma hasa wakiwemo wanawake, kutoa ushauri muafaka kwa serikali na hatimae kupungua kwa kiwango kikubwa cha kesi dhidi yake na kuchapisha sheria mbali mbali za Zanzibar. Aidha, ajira kwa wafanyakazi wanawake zimeongezwa na kufanikisha kupatikana kwa viwanja vya ujenzi wa Afisi ya Mwanasheria Mkuu, Unguja na Pemba.

40. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha wa 2009/2010, Afisi ya Mwanasheria Mkuu ilitekeleza malengo yafuatayo:

Kuendelea kuchapisha sheria za Zanzibar pamoja na sheria ndogondogo.

41. Mheshimiwa Spika, kazi ya kuchapisha sheria za Zanzibar kutoka mwaka 1964 – 2009 pamoja na sheria ndogo ndogo (Subsidiary Legislations) za 1980 – 2008 iliendelea katika kipindi hiki. Afisi imekamilisha uchapishaji wa sheria za Zanzibar kuanzia mwaka 1980 hadi 2009 ambapo jumla ya “Volume” kumi na nne zimechapishwa. Sheria hizo tayari zimeshasambazwa kwa wadau. Sheria za mwaka 2010 bado zipo kwa mchapaji kwa hatua za mwisho. Aidha, sheria ndogondogo (Subsidiary Legislations) za 2009 – 2010 tayari zimekamilika na zipo katika hatua ya kuzisambaza kwa wasimamizi husika. Kazi hii ya kuchapisha sheria ilikuwa imesita kwa takriban miaka 26 iliyopita lakini sasa tunaahidi kuiendeleza.

42. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, jumla ya miswada minane iliandikwa na kuwasilishwa kwa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kwa ajili ya kuchapishwa katika Gazeti Rasmi la Serikali (*angalia kiambatisho Nam. 7a*). Kwa upande mwingine, jumla ya kesi

21 zinaendelea kusimamiwa na Afisi ya Mwanasheria Mkuu kwa niaba ya serikali (*angalia kiambatisho namba 7b*).

43. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2009/2010, matangazo ya kisheria 25 yalitayarishwa na tayari yameshawalishwa kwa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kwa ajili ya kuchapishwa katika Gazeti Rasmi la Serikali. Kati ya matangazo hayo, zipo sheria ndogondogo nne zifuatazo:-

- i. Kanuni za Fedha za Mfuko wa Barabara Zanzibar, 2009
- ii. Kanuni za Watumishi wa Mfuko wa Barabara Zanzibar, 2009
- iii. Kanuni za Mfuko wa Fedha za Mafunzo ya Amali, 2009
- iv. Kanuni za Jeshi la Kujenga Uchumi

44. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mwanasheria Mkuu imewasomesha wafanyakazi wake wanne ambapo watatu wanasomea fani ya Uzamili wa Sheria (LLM) na mmoja anachukua Stashahada ya Utumishi (*angalia kiambatisho namba 10b*). Afisi pia imetoa mafunzo mafupi kwa mfanyakazi mmoja yaliyohusu sheria za kimataifa, afya, jinsia, amani na usalama katika Afrika Mashariki. Aidha, vifaa vya afisi kama vile vespa moja, kompyuta tatu, vifaa vya kutendea kazi na vitabu mbali mbali vya sheria vimenunuliwa kwa ajili ya matumizi ya maktaba. Vile vile, Afisi ya Mwanasheria Mkuu inatoa taarifa zake mbali mbali ili kuwasiliana na wadau kwa njia ya mtandao kupitia anuani yake 'www.agc.go.tz'. Kwa upande mwingine, ujenzi wa uzio katika kiwanja cha Afisi ya Mwanasheria Mkuu kilichopo eneo la Mazizini Unguja unaendelea. Aidha, michoro ya majengo yatakayojengwa Unguja na Pemba tayari imekamilika.

Kuimarisha Tume ya Kuchunguza Sheria.

45. Mheshimiwa Spika, Tume ya Kuchunguza Sheria imewapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi wawili ngazi ya Shahada ya Uzamili ya Sheria. Aidha, wafanyakazi watatu wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi. Kwa upande wa vitendea kazi, Tume imenunua vespa moja, kompyuta moja na vitendea kazi kwa ajili ya matumizi ya Tume. Hata hivyo, miongoni mwa matatizo yanayoikabili Tume hiyo, ni ukosefu wa Mwenyekiti na Makamishna ambao wangeweza kufanikisha shughuli za tume.

46. Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Mwanasheria Mkuu iliidhinishiwa jumla ya Sh. 546,000,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 146,731,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 399,269,000.00 kwa matumizi mengineyo. Katika kipindi cha Julai, 2009 hadi Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 328,266,000.00. Kati ya hizo Sh. 118,958,000.00 sawa na asilimia 81 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 209,308,000.00 sawa na asilimia 52 kwa matumizi mengineyo. Aidha, Sh. 140,000,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo zote zilitoka serikalini. Fedha za maendeleo zilizopatikana ni Sh. 90,000,000.00 sawa na asilimia 64 (*angalia viambatisho 1&2*).

47. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali itaendelea kutoa ushauri wa kisheria ulio makini kwa serikali, kutayarisha miswada mbali mbali kwa mujibu wa mahitaji na kuendelea kuiwakilisha serikali mahakamani. Aidha, itaendelea na jitihada za kuwawezesha wafanyakazi kitaaluma kwa ajili ya kuleta ufanisi wa utekelezaji wa majukumu na Kusimamia na kutetea haki za watu wanaoishi na virusi vya UKIMWI, watoto, wanawake, na watu wenye ulemavu. Afisi pia itaendelea kuimarisha Tume ya Kuchunguza Sheria na Kufanyia mapitio sheria za

Zanzibar na kupendekeza marekebisho yanayostahiki kwa mujibu wa mahitaji.

48.Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011, Afisi ya Mwanasheria Mkuu imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kujenga majengo ya Afisi Unguja na Pemba; na
- ii. Kuchapisha Sheria za Zanzibar.

49.Mheshimiwa Spika, Ili kuiwezesha Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 546,000,000.00 kwa kazi za kawaida na 1,718,899,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 250,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 1,468,899,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo).

AFISI YA MKURUGENZI WA MASHTAKA

50.Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imeanzishwa chini ya kifungu cha 56 A cha Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 kufuatia marekebisho ya nane ya Katiba. Afisi ilianza kazi rasmi tarehe 10/7/2002 baada ya kuteuliwa Mkurugenzi wa Mashtaka ikiwa ni dira ya kujenga utawala bora chini ya Awamu ya Sita ya Serikali. Afisi hii ina mamlaka ya kusimamia na kuendesha kesi zote za Jinai katika mahakama yoyote Zanzibar isipokuwa Mahakama za Kijeshi.

51.Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza majukumu yake, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imefanikiwa kurekebisha mfumo wa uendeshaji wa mashtaka uliokuwa ukiendeshwa na Jeshi la Polisi na badala yake kuendeshwa kiraia kwa kuwatumia Wanasheria wa Serikali. Mfumo huo umepunguza idadi ya kesi zisizo za lazima, kupunguza

muda wa kesi kuwepo mahakamani, mahabusu na kujenga misingi ya kitaalamu (professionalism) katika usimamizi wa kesi badala ya mazoea.

52.Mheshimiwa Spika, chini ya utendaji wa afisi hii, zimetungwa Sheria mpya zifuatazo: (i) Sheria ya Kanuni za Adhabu Nam. 6/2004, (ii) Sheria ya Mwenendo wa Makosa ya Jinai Nam. 7/2004, (iii) Sheria ya Fedha Haramu Nam 10/2009, pamoja na (iv) Sheria ya kuanzishwa kwa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka Nam. 2/2010. Aidha, Afisi imetayarisha kitabu cha Muongozo wa Uendeshaji Mashtaka na kuanzisha mkutano wa kila mwaka kwa wadau wote wa uendeshaji mashtaka.

53.Mheshimiwa Spika, katika kujiimarisha kiutendaji, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imejenga jengo jipya lenye maktaba ya kisasa ya sheria iliyopo Unguja na kuanzisha afisi ndogo Pemba. Aidha, imeweza kuajiri wanasheria 32 na makarani wa sheria wanne na kuwapatia mafunzo mbali mbali ya uendeshaji wa mashtaka ndani na nje ya nchi. Hadi kufikia Machi, 2010 wanasheria saba wamepata Shahada ya Uzamili nchini Uingereza, Norway, Sweden na New Zealand. Wanasheria wanaoendelea na masomo ya Shahada ya Uzamili ni watano na wafanyakazi katika kada nyengine wamepatiwa mafunzo katika ngazi mbali mbali (*angalia kiambatisho namba 10b*).

54.Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza kazi zake za kawaida kwa kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, Afisi ilifungua na kusimamia jumla ya kesi 812. Mahakama Kuu pekee iliyopo Vuga ilifungua kesi 68 na katika mahakama nyengine ni kama zinavyoonekana kwenye *kiambatisho namba 6c*. Aidha, Afisi imepokea majalada 260 kutoka Polisi kuhusiana na makosa mbali mbali yakiwemo ya taarifa za kifo 41, shambulio 7, wizi 33, ubakaji 10, kutorosha 3, kuua bila kukusudia 10, kuua kwa makusudi

10, madawa ya kulevya 61, kesi za usalama barabarani 74 na tuhuma ya kutenda kosa la jinai 1. Majalada hayo yamepatiwa ushauri kulingana na mahitaji husika. Aidha, Afisi imekuwa ikitoa ushauri wa aina mbali mbali kwa wananchi wanaofika ofisini.

55. Mheshimiwa Spika, katika utoaji elimu kwa umma, Afisi iliandaa na kurusha hewani vipindi viwili (2) vya redio. Aidha, Afisi ilichapisha nakala elfu tano za jarida la SHAHIDI. Toleo la kwanza nakala 1,000; na toleo la pili na la tatu kila moja nakala 2,000. Jarida hili lilisambazwa kwenye wizara zote na idara zake, skuli, kwa wananchi, taasisi binafsi na jumuiya zisizo za kiserikali. Jarida hili hutolewa mara nne kwa mwaka. Vile vile skuli 10 zikiwemo za Unguja na Pemba zimetembelewa kwa ajili ya kupatiwa elimu ya uraia. Masheha wa Mkoa wa Kaskazini Pemba walipatiwa mafunzo kuhusu kazi za Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka na makosa ya jinai.

56. Mheshimiwa Spika, Kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010 utekelezaji wa malengo ulikuwa kama ifuatavyo:

Kuimarisha uwezo wa utendaji

57. Mheshimiwa Spika, katika utekelezaji wa lengo hili, Afisi ilikamilisha na kuzindua jengo lake jipya la ghorofa moja ambalo lina maktaba ya kisasa na ofisi za wanasheria. Kwa upande mwingine tayari hatua za awali za ujenzi wa jengo la ofisi Pemba zimekamilika.

58. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka iliwapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi saba na mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi wawili. Vile vile watendaji walipatiwa mafunzo ya Kompyuta, Utawala, Fedha Haramu, Sheria ya Mafuta na Gesi n.k, yaliyoendeshwa na wakufunzi wa ndani na nje. Mafunzo haya yanatekelezwa kupitia mkakati maalum wa kuendesha

mafunzo ya ndani kwa wafanyakazi kulingana na taaluma zao. Afisi pia imeajiri wafanyakazi wanane wakiwemo wanasheria saba na mkutubi mmoja. Wanasheria watano kati ya saba walioajiriwa tayari wamepatiwa mafunzo ya miezi mitatu Tanzania Bara.

59. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imepata vifaa vya kisasa vitavyoiwezesha kufanya kazi kwa ufanisi zaidi. Vifaa hivyo vimejumuisha, “sound system”, kompyuta, mashine ya fotokopi na vitabu vya sheria ambavyo vimetolewa msaada na Benki ya Maendeleo ya Afrika (AfDB).

Mpango wa pamoja wa usimamizi wa kesi za jinai

60. Mheshimiwa Spika, utekelezaji wa lengo hili ulijumuisha uandaaji wa Mfumo wa Pamoja wa Usimamizi wa Kesi za Jinai. Kwa kushirikiana na wadau mbali mbali, mfumo huo umeandaliwa na kuwasilishwa kwa wafadhili kupitia Wizara ya Fedha na Uchumi. Aidha, Afisi iliendelea na vikao vya mara kwa mara na wadau katika kuhakikisha usimamiaji bora wa kesi za jinai. Kwa kujua umuhimu wa usimamizi wa pamoja wa kesi za jinai, watendaji wa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka wamefanya ziara mbali mbali katika ofisi za mikoa za Jeshi la Polisi katika kuimarisha mashirikiano na usimamizi bora wa kesi za jinai.

Kuimarisha maktaba na kuanzisha kituo cha mafunzo na utafiti wa sheria

61. Mheshimiwa Spika, kupitia ufadhili wa Benki ya Maendeleo ya Afrika (AfDB), Afisi imepatiwa vifaa vya Maktaba vya kisasa pamoja na vitabu mbali mbali vya sheria. Maktaba hii inatoa huduma kwa wafanyakazi na wanasheria wa serikali kutoka taasisi mbali mbali

wakiwemo wanafunzi wa Sheria kwa utaratibu maalum. Taratibu za kuanzisha kituo cha mafunzo zinaendelea.

Kukamilisha sheria ya kuanzishwa kwa Afisi na kurekebisha muundo wake kulingana na sheria mpya

62. Mheshimiwa Spika, napenda kulishukuru Baraza lako tukufu ambalo kwa kauli moja limeupitisha Mswada wa Sheria ya kuanzishwa kwa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka na hatimae Machi 10, 2010 Mswada huo umetiwa saini na Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Kwa sasa Afisi inaendelea na kujenga Muundo wa Afisi kulingana na matakwa ya Sheria ya Uanzishwaji wa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka, pamoja na kutekeleza majukumu mengine yaliyoelezwa ndani ya Sheria hiyo.

63. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka iliidhinishiwa Sh. 653,000,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 272,000,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 381,000,000.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi 2010, fedha zilizopatikana ni Sh. 385,169,835.00. Kati ya hizo, Sh. 161,287,060.00 sawa na asilimia 59 zilipatikana kwa ajili ya mishahara na maposho na Sh. 223,882,775.00 sawa na asilimia 59 kwa matumizi mengineyo. Aidha, Sh. 746,600,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo mchango wa serikali ni Sh. 300,000,000.00 na Sh. 446,600,000.00 zilitegemewa kutoka kwa wadau wa maendeleo. Shilingi 913,450,000.00 zilipatikana (*angalia viambatisho 1&2*). Ongezeko hili lilikuja kutokana na kupata fedha za ziada kutoka Benki ya Maendeleo ya Afrika, ambazo zilibaki kutoka kwenye miradi ya taasisi nyingine zilizofadhiliwa na benki hii.

64. Mheshimiwa Spika, kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, mbali na jukumu kubwa la kuendelea kujiimarisha kiutendaji, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuendelea na mpango wa uendeshaji mashtaka kiraia katika mahakama nne za wilaya;
- ii. Kuanza ujenzi wa Afisi Pemba; na
- iii. Kukamilisha uanzishwaji wa kituo cha mafunzo na utafiti wa sheria.

65. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 719,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 1,000,000,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 500,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 500,000,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo).

AFISI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

66. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mdhiliti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ni taasisi muhimu katika kuimarisha misingi ya utawala bora kama ilivyoanishwa katika Ilani ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi ya mwaka 2005. Katika kipindi cha 2009/2010 Afisi ya Mdhiliti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu imeendelea kufanya kazi zake kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 kifungu No.112 (3) na kwa mujibu wa sheria ya kuanzishwa Afisi ya Mdhiliti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, Sheria namba 11 ya mwaka 2003. Jukumu kubwa la afisi hii ni kuzifanyia ukaguzi fedha zote zinazotolewa katika Mfuko Mkuu wa Hazina, mapato ya serikali pamoja na matumizi ya fedha zinazotolewa na washirika mbali mbali wa maendeleo

na kutoa taarifa zake za ukaguzi katika Baraza la Wawakilishi.

67.Mheshimiwa Spika, ripoti ya ukaguzi wa hesabu ya mwaka 2008/2009 imekamilika. Aidha, ukaguzi wa hesabu za mwaka 2009/2010 unaendelea vizuri na ni matumaini yetu kwamba utakamilika kwa wakati uliowekwa kwa mujibu wa sheria.

68.Mheshimiwa Spika, kwa upande wa kazi za ukaguzi wa hesabu za viinua mgongo pamoja na fidia hadi kufikia Machi, 2010, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu imepokea majalada 787 ya wastaafu na wafanyakazi walioumia kazini. Majalada 764 yamekaguliwa kwa ajili ya malipo ya Wizara ya Fedha na Uchumi sawa na asilimia 97 na majalada 23 yanaendelea kufanyiwa kazi. Aidha, majalada 670 ya wastaafu yamepokelewa kutoka Mfuko wa Hifadhi ya Jamii (ZSSF). Kati ya majalada hayo 664, sawa na asilimia 99 yamekaguliwa na sita yanaendelea kufanyiwa kazi kwa ajili ya malipo ya michango ya hifadhi ya jamii.

69.Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2009/2010, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali Zanzibar ilitekeleza malengo iliyojiwekea kama ifuatavyo:-

Kufanya ukaguzi katika taasisi za Serikali pamoja na miradi ya maendeleo

70.Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu imeendelea kufanya ukaguzi katika taasisi zote za serikali, miradi inayofadhiliwa na Washirika wa Maendeleo pamoja na Halmashauri za Wilaya. Afisi imeweza kutimiza lengo lake kwa kukamilisha kazi za ukaguzi wa hesabu na matarajio ni kuwa taarifa za ukaguzi huo zitatoka kwa wakati uliopangwa. Aidha, ushauri wa

kitaalam umeendelea kutolewa kwa watendaji wa taasisi za serikali juu ya uwekaji wa kumbukumbu mbali mbali kwa kufuata sheria na taratibu za hesabu.

Kuongeza uwezo wa watendaji, vitendea kazi na kuimarisha mazingira ya afisi

71.Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, wafanyakazi tisa wamehitimu masomo katika fani zifuatazo: Shahada ya Uzamili ya Uongozi wa Biashara (1), Shahada ya Uhasibu (6) na Stashahada ya Ununuzi na Ugavi (2). Jumla ya wafanyakazi 17 wanaendelea na masomo, ambapo wafanyakazi watatu wanasomea Shahada ya Uzamili ya Uongozi wa Fedha, Stashahada ya Uzamili ya Uongozi wa Fedha (1), Shahada ya Kwanza ya Uongozi wa Biashara (5), Stashahada ya Juu ya Uhasibu (2), Stashahada (2), na wafanyakazi wanne (4) wanasomea ngazi ya Cheti (*angalia kiambatisho namba 10b*).

72.Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu imeendelea kuwapatia mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi wake kwa kupitia miradi inayofadhiliwa na Benki ya Maendeleo ya Afrika, Mpango wa Mageuzi katika Usimamizi wa Fedha za Umma na Mradi wa Maendeleo ya Ukaguzi Zanzibar unaofadhiliwa na Afisi ya Ukaguzi ya Sweden kupitia Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Kupitia miradi hiyo zaidi ya wafanyakazi 60 Unguja na Pemba wamepatiwa mafunzo mbali mbali ya ukaguzi wa kisasa pamoja na mafunzo ya msingi ya matumizi ya kompyuta. Aidha, wafanyakazi watano wamepatiwa mafunzo ya uongozi.

73.Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu imenunua gari mbili kupitia Mpango wa

Mageuzi katika Usimamizi wa Fedha za Umma. Afisi imenunua jengo eneo la Maisara na tayari limeshaanza kufanyiwa ukarabati. Vile vile kazi za ujenzi wa Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu huko Tibirinzi Pemba zimeanza. Afisi pia imenunua jenereta moja na laptop 30 zinazotumiwa na watendaji katika kazi za ukaguzi na utayarishaji wa ripoti. Vyote hivyo vimenunuliwa kupitia fedha za Serikali ya Mapinduzi Zanzibar.

74. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Zanzibar imeendelea kuimarisha mashirikiano na afisi nyengine za ukaguzi duniani kama vile Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu Tanzania na ya Sweden, pamoja na jumua za ukaguzi za kimataifa na kikanda. Aidha, Afisi imeendelea kujenga uwezo na uhusiano mzuri na wadau wake mbali mbali ikiwemo Kamati ya Kuchunguza Hesabu za Serikali pamoja na taasisi nyengine za serikali.

Kufanya ukaguzi wa hesabu kwa kuzingatia viwango vya kimataifa

75. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2009/2010, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu Zanzibar kwa kushirikiana na Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu Tanzania na Sweden, zimeweza kuweka mazingira mazuri ya kiutendaji ambayo yatapelekea shughuli za ukaguzi zifanyike kwa kuzingatia viwango vya ukaguzi vya kimataifa. Kwa kulifanikisha hilo mambo yafuatayo yametekelezwa:

- i. Kutayarishwa muongozo wa kazi za ukaguzi unaozingatia viwango vya kimataifa (Regularity Audit Manual). Muongozo huo utakuwa ndio dira ya kazi za ukaguzi kwa taasisi zote za serikali na miradi ya maendeleo; na

- ii. Kuwaelimisha wafanyakazi Unguja na Pemba, juu ya taaluma mbali mbali zinazohitajika katika kufanikisha utumiaji wa muongozo huo.

76. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali iliidhinishiwa jumla ya Sh. 1,007,000,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 443,001,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 563,999,000.00 kwa matumizi mengineyo. Katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, fedha zilizopatikana ni Sh. 852,121,042.00 sawa na asilimia 85. Kati ya hizo Sh. 368,091,042.00 sawa na asilimia 83 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 484,030,000.00 sawa na asilimia 86 kwa matumizi mengineyo. Sh. 1,067,000,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo mchango wa serikali ni Sh. 300,000,000.00 na Sh. 767,000,000.00 zilitegemewa kutoka kwa wadau wa maendeleo. Hadi kufikia Machi 2010, Sh. 300,000,000.00 zote zilipatikana kutoka serikalini. Kwa upande mwingine, Afisi ilikadiriwa kukusanya Sh. 4,000,000.00 ambapo hadi kufikia mwezi Machi 2010, makusanyo halisi ni Sh. 2,500,000.00 sawa na asilimia 62.5 ya makadirio (*angalia viambatisho 1, 2 &3*).

77. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu itaendelea kuongeza uwezo wa watendaji, vitendea kazi na kuimarisha mazingira ya afisi. Aidha, Afisi itatekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kukamilisha muongozo wa kazi za ukaguzi unaozingatia viwango vya kimataifa; na
- ii. Kujenga ofisi za kisasa Unguja na Pemba.

78. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu inakadiriwa kukusanya

na kuchangia katika Mfuko Mkuu wa Serikali jumla ya Sh. 3, 620,000.00

79.Mheshimiwa Spika, ili Afisi iweze kutekeleza malengo ya kazi zake kwa ufanisi katika mwaka ujao wa fedha, 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe jumla ya Sh. 1,147,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 1,129,771,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 38,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 749,771,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo).

AFISI YA MUFTI WA ZANZIBAR

80.Mheshimiwa Spika, Afisi ya Mufti wa Zanzibar ni moja ya taasisi za wizara ambayo inajukumu kubwa la kutoa miongozo na kutatua migogoro mbali mbali ya kidini kwa wananchi wa Zanzibar.

81.Mheshimiwa Spika, Afisi imeendelea kutekeleza shughuli zake za kawaida kwa kupokea migogoro mbali mbali na kuipatia ufumbuzi. Kwa kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, migogoro 18 imepokelewa ambapo 16 imepatiwa ufumbuzi na miwili inaendelea kushughulikiwa. Migogoro hii ilihusika zaidi na mizozo ya kifamilia, mizozo ya misikiti, mizozo ya madrasa n.k. Aidha, imepokea maswali 97 kutoka kwa waumini na wananchi ambapo maswali yote yalijibiwa. Vile vile, Afisi imefanya mkutano mmoja wa kawaida na Baraza la Ulamaa. Kwa upande mwingine, jamii imeendelea kuelimishwa kwa kutumia hotuba za Ijumaa na ziara za Mufti Mkuu misikitini. Mada zilizotolewa ni pamoja na kuepuka migogoro isiyo ya lazima katika jamii yetu hasa katika kipindi hiki cha kuelekea kwenye Uchaguzi Mkuu.

82.Mheshimiwa Spika, katika kuendeleza mashirikiano na jumuiya za kidini za ndani na nje, Afisi imepokea Masheikh

saba kutoka Misri, Iran na kituo cha Kiislamu cha Chang'ombe ambao walifanya mkutano na Masheikh mbali mbali wa Unguja. Aidha, imepokea Ujumbe kutoka *“World People Islamic Leadership”* wa Libya ambao ulifanya mkutano na wanawake wa Unguja sambamba na mkutano wa Mamufti Wakuu kutoka Nchi za Afrika Mashariki na Kati.

83.Mheshimiwa Spika, Afisi ilishirikiana na Tarika ya Kadiriyya kufanikisha IJ-TIMAI iliyofanyika Pujini Pemba ambapo jumuiya ya *“World Islamic Call Society”* ya Libya ilitoa mchango mkubwa. Aidha, katika kujitangaza zaidi kimataifa, Afisi ya Mufti wa Zanzibar imealikwa na kuhudhuria mikutano ya kimataifa kama vile *“World Conference on Religion and Peace”* (WCRP), *“African Council Religion for Peace”* (ACRP), n.k.

84.Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, Afisi ya Mufti imeendelea kuelimisha wafanyakazi wake wanne walioko masomoni ili kuwajengea uwezo ki-taaluma. Aidha, katika kuendeleza mapambano dhidi ya UKIMWI kwa taratibu za Kiislamu, Afisi ya Mufti wa Zanzibar imefanya mafunzo kuhusu elimu ya UKIMWI kwa kufuata Muongozo wa Kiislamu kwa walimu sitini (60) wa madrasa za Wilaya za Kaskazini “B” na Magharibi Unguja. Vile vile Afisi imesaidia watoto yatima 581 wanaoishi katika mazingira magumu ambapo Wilaya ya Wete watoto 292 na Magharibi watoto 289. Misaada hii inajumuisha vyandarua, sare, na vifaa vyengine vya skuli.

85.Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, jumla ya Sh. 136,466,000.00 ziliidhinishwa. Kati ya fedha hizo Sh. 80,790,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 55,676,000.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi Machi, 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 100,838,809.00. Kati ya hizo Sh. 65,638,809.00 sawa na asilimia 81 ni kwa mishahara na maposho, na Sh.

35,200,000.00 sawa na asilimia 63 kwa matumizi mengineyo (*angalia kiambatisho Nam. 1*).

86.Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011 Afisi ya Mufti itatekeleza lengo la

- i. Kutayarisha mpango mkakati wa Afisi ya Mufti

87.Mheshimiwa Spika, ili Afisi ya Mufti iweze kutekeleza kazi zake kwa mwaka ujao wa fedha, 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 159,239,000.00 kwa kazi za kawaida.

IDARA YA URATIBU UTAWALA BORA

88.Mheshimiwa Spika, Idara ya Uratibu Utawala Bora inajukumu kubwa la kuratibu misingi ya utawala bora hapa Zanzibar. Katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010 idara imetekeleza kazi za kawaida na malengo iliyojipangia kama ifuatavyo:-

Kuendeleza uelewa na utekelezaji wa utawala bora

89.Mheshimiwa Spika, idara imeendelea na kazi ya kukuza uelewa wa wananchi juu ya utawala bora kwa kupitia elimu ya uraia. Jumla ya vipindi 32 vilitayarishwa na kurushwa hewani vikitoa mada mbali mbali za utawala bora. Aidha, idara katika kipindi hiki imeendelea kutoa elimu ya haki za binadamu na utawala bora kwa taasisi za serikali na zisizo za kiserikali.

90.Mheshimiwa Spika, idara ilifanya semina zilizowashirikisha watendaji wa baadhi ya jumuiya zisizo za serikali na kwa maafisa wa vikosi mbali mbali vya ulinzi na usalama wa raia hapa Zanzibar. Katika semina hizo vitabu vya Muongozo wa Haki za Binadamu na Sera ya Jumuiya Zisizo za Kiserikali, vilivyotayarishwa na idara kwa

mashirikiano na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa, vilisambazwa kwa wadau.

91. Mheshimiwa Spika, idara imeendelea na kazi ya kusimamia utayarishaji wa Mkakati wa Elimu ya Uraia Zanzibar ambapo hatua iliopo hivi sasa ni kwamba rasimu ya mkakati huo imetayarishwa na wataalamu na kupitiwa na wanakamati. Taratibu zinafanyika kuiwasilisha katika ngazi za juu serikalini kwa kuridhiwa na kuanza utekelezaji wake.

92. Mheshimiwa Spika, katika kuhakikisha kwamba wananchi wa Zanzibar wanapata uelewa juu ya demokrasia na utawala bora, idara kwa kushirikiana na Taasisi ya Demokrasia Tanzania na Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar, imeweza kuratibu maadhimisho ya Siku ya Demokrasia Duniani. Katika utekelezaji wake, programu mbali mbali zilizozungumzia masuala ya demokrasia ziliandaliwa zikiwemo semina, makongamano, tenzi na vipindi vya radio na televisheni kupitia vyombo vya habari vya serikali na kibinafsi.

93. Mheshimiwa Spika, kwa kushirikiana na Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, idara iliratibu sherehe za siku ya kimataifa ya Haki za Binadamu iliyofanyika tarehe 10 Disemba 2009. Mgeni rasmi alikua Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na sherehe hizo zilifikia kilele kwa maandamano ya wananchi. Aidha, rasimu ya Ripoti ya Haki za Binadamu ya mwaka 2008/2009 imeshawasilishwa wizarani.

94. Mheshimiwa Spika, uimarikaji wa idara kiutendaji ni pamoja na kuwa na viashiria vya utawala bora hapa Zanzibar. Idara kwa kutumia wataalamu wake wa ndani imeanza kazi za kutayarisha viashiria hivyo ambapo vitasaidia kutathmini uimarishaji wa misingi ya utawala bora Zanzibar. Tayari idara imeweza kuandaa mkutano wa kazi

wa siku tatu uliowajumuisha washirika na wadau mbali mbali wa utawala bora kujadili viashiria hivyo.

Kuimarisha uwezo wa idara kiutendaji

95.Mheshimiwa Spika, idara imeendelea kuwahudumia wafanyakazi wake sita waliopo masomoni katika fani mbali mbali ikiwa ni utekelezaji wa lengo la kuimarisha idara kitaaluma. Wafanyakazi watatu wanaendelea na masomo ya Shahada ya Uzamili na wengine wawili wanaendelea na mafunzo ya vitendo katika Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Zanzibar. Aidha, mfanyakazi mmoja anaendelea na masomo ya Shahada ya Kwanza katika Chuo Kikuu Huria cha Tanzania (*angalia kiambatisho namba 10b*).

96.Mheshimiwa Spika, katika hotuba yangu ya mwaka jana nililieleza Baraza lako tukufu juu ya kukamilika kwa kazi ya mapitio ya mswada wa rushwa iliyofanywa na kikosi kazi kupitia msaada wa UNDP. Katika hili wizara yangu bado inaendelea na jitihada za kuona kwamba sheria ya rushwa inakamilika na kuwa moja ya nguzo kuu za kuimarisha Utawala Bora hapa nchini na ililipangia suala hilo kufikishwa katika ngazi mbali mbali za maamuzi ikiwemo Baraza lako tukufu. Hata hivyo, suala hili ilibidi kusitishwa kutokana na uamuzi wa Wajumbe wa Baraza lako tukufu wa kupitisha maamuzi ya kufanya suala la utafiti na uchimbaji wa mafuta na gesi lisiwe suala la Muungano; uwezekano wa kulifanya suala hilo kuwa si la Muungano ni mkubwa sana.

97..Mheshimiwa Spika, Wataalam wa mambo ya mafuta wametutahadharisha kwamba suala la uchimbaji mafuta na gesi hutawaliwa sana na rushwa tangu utafiti wake hadi uchimbaji. Rushwa hutawala katika utafiti, utoaji vibali, ukusanyaji wa mapato na pia uwazi wa shughuli yenyewe. Rushwa hiyo huwa baina mamlaka husika, utawala wa

mapato, utoaji wa maamuzi na hugusa kampuni za kuchimba mafuta, nchi zenye uwezo katika jambo hilo na hata watu binafsi. Kwa hivyo sheria ya rushwa lazima ilizingatie kabisa suala hili.

98. Mheshimiwa Spika, wakati hilo likiendelea nawaomba Waheshimiwa wajumbe na wananchi tuwe wastahamilivu na bado masuala ya rushwa yatasimamiwa na sheria ya mwenendo wa jinai hapa Zanzibar. Aidha mkakati wa kupambana na rushwa ambao uliotayarishwa na kikosi kazi ni lazima uboreshwe, ili kukidhi haja hii na hatimae kuuwasilisha katika ngazi mbali mbali za maamuzi. Ni matumaini ya Wizara kuwa katika kipindi kifupi kijacho suala hili litakamilika.

99. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, Idara ya Uratibu Utawala Bora iliidhinishiwa jumla ya Sh. 116,203,000.00. Kati ya fedha hizo Sh. 45,416,000.00 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 70,787,000.00 kwa matumizi mengineyo. Katika kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, fedha zilizopatikana ni Sh. 68,755,912.00. Kati ya hizo, Sh. 32,955,912.00 sawa na asilimia 73 ni kwa mishahara na maposho, na Sh. 35,800,000.00 sawa na asilimia 51 kwa matumizi mengineyo. Aidha, Sh. 210,000,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo mchango wa serikali ni Sh. 110,000,000.00 na Sh. 100,000,000.00 zilitegemewa kutoka kwa wadau wa maendeleo. Fedha za maendeleo zilizopatikana ni Sh. 86,000,000.00 ambapo Sh. 75,000,000.00 sawa na asilimia 68 zilitoka serikalini (*angalia viambatisho 1&2*).

100. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2010/2011, idara itaendelea kutekeleza kazi zake za kawaida ikiwa ni pamoja na:-

- i. Kuweka utaratibu wa upatikanaji wa taarifa za utawala bora; na
- ii. Kuunda kamati za maadili za wizara.

101. Mheshimiwa Spika, ili idara hii iweze kutekeleza vyema shughuli zake ilizojipangia katika kipindi cha mwaka wa fedha ujao 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe jumla ya Sh. 130,516,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 35,000,000.00 kwa kazi za maendeleo.

AFISI YA MRAJIS MKUU WA SERIKALI

102. Mheshimiwa Spika, shughuli za Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali zinamuhusu kila mwananchi wa visiwa vya Unguja na Pemba pamoja na wageni ambao wanafanya shughuli zao visiwani humu. Kimsingi kazi za Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali zinalenga kwenye utekelezaji na usimamizi wa sheria na haki mbali mbali za wananchi kwa kutoa huduma za usajili wa aina mbali mbali kwa mujibu wa sheria husika.

103. Mheshimiwa Spika, kwa ujumla Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali inasimamia shughuli za uandikishaji wa Vizazi na Vifo; kuendesha na kusimamia Tirka za Mali Maiti kwa Wasiokuwa Waislamu; uandikishaji wa Makampuni na Majina ya Biashara; na Uandikishaji wa Nyaraka mbali mbali. Afisi inahusika pia na uandikishaji wa Alama za Biashara na Vielelezo vya Uvumbuzi, pamoja na kusimamia shughuli zote zinazohusu Haki za Mali za Ubunifu; uandikishaji wa Ndoa na Talaka; uandikishaji wa Jumuiya Zisizo za Kiserikali; na kutoa ushauri na maelekezo ya sheria kwa wananchi juu ya shughuli za afisi. Kazi hii ya msingi inazaa kazi nyengine mbili muhimu ambazo ni kutunza kumbukumbu zilizotokana na kazi za usajili ambazo hutumika kama marejeo na kutoa taarifa kwa taasisi za kitaifa, kimataifa pamoja na watu binafsi.

104. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha miaka kumi ya awamu ya sita, Afisi imefanikiwa kuzifanyia marekebisho sheria tano na kutengeneza sheria mpya tatu zilizofuta sheria hizo tano. Sheria zenyewe ni (i) Sheria Nam. 14 ya mwaka 2004 ya Hakimiliki, ambapo Afisi ilisimamia kikamilifu mchakato mzima wa kuanzishwa kwa sheria hiyo na afisi yake (ii) Sheria Nam. 10 ya mwaka 2006 ya usajili wa vizazi na vifo, na (iii) Sheria Nam. nne (4) ya mwaka 2008 ya 'Industrial Property' ambayo imefuta sheria tatu za zamani (Patents Decree Cap. 157, Trade Marks Decree Cap. 159 na Industrial Designs Decree Cap. 158).

105. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali imeendelea kutekeleza kazi zake za kawaida, ambapo hadi kufikia mwezi Machi 2010, jumla ya vizazi 32,620 vimesajiliwa. Kati ya hivyo wanaume ni 14,798 na wanawake ni 17,822. Idadi hii kubwa kwa asilimia kulinganisha na ile ilyosajiliwa katika kipindi kama hiki cha mwaka wa fedha uliopita ambapo jumla ya vizazi 30,799 vilisajiliwa (*angalia kiambatisho Nam. 8a*). Usajili wa vizazi vilivyochelewa kuandikishwa (late registration) ni 1337.

106. Mheshimiwa Spika, jumla ya vifo 1,440 vimesajiliwa ambapo wanaume ni 879 na wanawake ni 561. Usajili wa vifo vilivyochelewa kuandikishwa (late registration of death) ni 20. Kwa upande wa urithi wa wasiokuwa waislam, 'estate duty' moja na tirka tano zimefunguliwa na kushughulikiwa. Mabuku ya kusajili ndoa yaliyosambazwa ni 90 na ya kusajili talaka ni 18. Mabuku ya kusajili ndoa yaliyosambazwa mahakamani ni mawili na yale ya kusajili talaka ni 13.

107. Mheshimiwa Spika, makampuni yaliyosajiliwa ni 171, majina ya biashara 277, alama za biashara (Trademarks) 502 na jumuiya zisizo za kiserikali (NGOs)

65. Nyaraka zilizosajiliwa ni 485 zinazohusisha nyaraka za Dhamana za Benki (A1), nyaraka za Mauziano na Urithi (A2), nyaraka za Wakfu, Hiba, Kiapo, Kodi n.k (A3) na waraka wa kufuta dhamana za Benki (*angalia kiambatisho Nam. 8b*). Usajili wa baadhi ya nyaraka za mauziano umehamishiwa Idara ya Ardhi. Wakati huo huo Afisi kwa mara ya kwanza imeanza kusajili mikataba ya uhaulishaji wa vyombo vya usafiri (magari na mapikipiki), ambapo jumla ya mikataba 170 imesajiliwa.

108. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, hadi kufika mwezi wa Machi 2010, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali ilitokeleza malengo yake iliyojiwekea kama ifuatavyo:

Kuimarisha uwezo wa kiutendaji

109. Mheshimiwa Spika, katika kujiimarisha kiutendaji katika awamu hii ya sita, Afisi imeajiri wafanyakazi 20 katika kada mbali mbali wakiwemo wanasheria na wataalamu wa kompyuta. Afisi pia ina wasaidizi wawili wa usajili wa vizazi na vifo katika wilaya zote za Unguja na Pemba.

110. Mheshimiwa Spika, Afisi iliwapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi 19, wakati wafanyakazi 23 wamehudhuria katika mafunzo ya muda mfupi katika fani mbali mbali. Kwa mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi imewapeleka masomoni wafanyakazi wanne ngazi za Shahada ya Kwanza na Stashahada ya Uzamili. Idadi hii inafanya jumla ya wafanyakazi wanaoendelea na masomo ya muda mrefu katika fani mbali mbali kuwa tisa (*angalia kiambatisho namba 10b*). Kwa upande wa mafunzo ya muda mfupi, Afisi imewapatia mafunzo ya “Corporate Governance” maafisa wake watano katika chuo cha ESAMI kilichopo Arusha. Aidha, Afisi imewapeleka maafisa wake wawili katika Afisi za Wakala wa Usajili wa Biashara na

Leseni Tanzania Bara kwa lengo la kuwapatia mafunzo ya utekelezaji wa mradi wa “Digitalization”.

111. Mheshimiwa Spika, Afisi iliandaa safari ya kimafunzo nchini Norway kuhusiana na mifumo ya kisasa inayotumika katika usajili wa biashara. Mifumo kama hiyo itatumiwa na Afisi baada ya kukamilika kwa Mradi wa Kuimarisha Mazingira ya Biashara. Safari hiyo iliwahusisha maafisa kutoka taasisi nyengine ambao ni wadau wa mradi huo zikiwemo Bodi ya Mapato ya Zanzibar (ZRB), Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA), Mamlaka ya Kuendeleza Vitega Uchumi Zanzibar (ZIPA), Wizara ya Fedha na Uchumi pamoja na Wizara ya Nchi (AR) Katiba na Utawala Bora.

112. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa vitendea kazi, Afisi imepata kompyuta 14 ambapo 10 kati ya hizo zilitolewa kwa ufadhili wa Shirika la Idadi ya Watu Duniani (UNFPA). Msaada huu ni hatua ya kuimarisha upatikanaji wa taarifa za vizazi na vifo kupitia mradi unaotekelezwa kwa mashirikiano na Afisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali Zanzibar. Kompyuta hizo zimepelekwa katika ofisi za usajili wa vizazi na vifo za wilaya zote za Unguja na Pemba. Wakati kompyuta nne, “server” (1) printa (1) na skana (1) zimetolewa na Shirika la “*World Intellectual Property Organization*” (WIPO) kwa ajili ya kuimarisha usajili wa mali bunifu (Industrial Property).

113. Mheshimiwa Spika, Afisi imekamilisha ujenzi wa jengo lake lilioko Pemba na tayari limeanza kutumika. Afisi pia imefanya ukarabati wa jengo lake sehemu ya kitengo cha usajili wa Mali Ubunifu (IP) na kuweka vifaa vipya. Vifaa hivyo vimepatikana kwa ufadhili wa Shirika la Kimataifa linaloshughulikia masuala ya mali za ubunifu (WIPO). Shirika hilo pia lilileta wataalamu wake wawili kwa ajili ya kuweka mfumo mpya wa usajili unaolingana na mifumo

mingine duniani, pamoja na kuwapatia wafanyakazi mafunzo ya utunzaji na utumiaji wa mfumo huo. Aidha, Afisi imenunua jenereta kwa ajili ya umeme wa dharura.

Kuendeleza mradi wa usajili wa vizazi na vifo

114. Mheshimiwa Spika, katika kulitekeleza lengo hili, kumeanzishwa kamati mbili za pamoja za mashirikiano, baina ya Afisi ya Mraji Mkuu wa Serikali na Afisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali (Steering Committee na Technical Committee) ambazo tayari zimeshakutana mara kadhaa na kujadili mwelekeo wa kusajili na kutoa taarifa za kitakwimu za vizazi na vifo. Aidha, maafisa sita wanaoshughulikia usajili wa vizazi na vifo walifanya safari ya kimafunzo katika Afisi za Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhhamini (RITA) ya Tanzania Bara kwa ajili ya kubadilishana uzoefu.

Kuendelea kuzipitia sheria zinazoongoza kazi za usajili

115. Mheshimiwa Spika, Afisi imetayarisha rasimu tatu za sheria ambazo ni (i) Sheria ya usajili wa biashara (Business Registration Act), (ii) Sheria ya usajili wa rehani au mali zinazohamishika (Security on Movable Property Act Registration) na (iii) Sheria ya Ufilisi (Insolvency Act). Katika kutayarisha rasimu hizo, Afisi ilizingatia umuhimu wa kuwashirikisha wadau mbali mbali. Pamoja na rasimu hizo Afisi imeandaa michanganuo ya mifumo ya usajili kwa kutumia kompyuta itakayotokana na sheria hizo. Kazi hii imewezeshwa kupitia Mradi wa kuimarisha mazingira ya biashara unaotekelezwa chini ya Mpango wa Kuboresha Mazingira ya Biashara Tanzania (MKUMBITA),

Kuikamilisha sheria ya uanzishwaji Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali

116. Mheshimiwa Spika, Afisi tayari imepokea mapendekezo ya kitaalamu yaliyolenga kuioanisha sheria na mageuzi ya shughuli za usajili yanayoendelea. Afisi inaendelea kuyafanyia kazi mapendekezo hayo. Hata hivyo, changamoto kubwa inayoikabili Afisi ni uchakavu wa jengo kiasi kwamba halitafaa kutumika kwa mifumo ya kisasa ya usajili inayotarajiwa kutengenezwa.

117. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Mrajis Mkuu ilikadiriwa kutumia Sh. 286,339,000.00. Kati ya fedha hizo, Sh. 130,923,000.00 kwa ajili ya mishahara na maposho na Sh. 155,416,000.00 zimetengwa kwa ajili ya matumizi mengineyo. Kuanzia Julai 2009 hadi Machi 2010 kiasi cha Sh. 181,872,966.00 zimepatikana ambapo mishahara na maposho ni Sh 87,357,966.00 (67%) na Sh. 94,515,000.00 (61%) ni kwa matumizi mengineyo. Aidha, Sh. 1,228,781,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ambapo mchango wa serikali ni Sh. 60,000,000.00 na Sh. 1,168,781,000.00 zilitegemewa kutoka kwa wadau wa maendeleo. Fedha za maendeleo zilizopatikana ni Sh. 572,096,033.00 ambapo Sh. 50,000,000.00 sawa na asilimia 83 zilitoka serikalini. Makadirio ya mapato kwa mwaka 2009/2010 ni Sh. 285,400,000.00. Kwa kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, fedha zilizokusanywa ni Sh. 161,019,670.00 sawa na asilimia 56.4 (angalia viambatanisho Nam. 1,2,&3).

118. Mheshimiwa Spika, kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuipitia na kuiimarisha mifumo, kufanyia marekebisho sheria na kanuni zinazoongoza kazi za usajili;

- ii. Kuhakikisha rasimu za Sheria mbali mbali zilizotayarishwa zimepitishwa na kuwa sheria; na
- iii. Kutayarisha mpango mkakati.

119. Mheshimiwa Spika, katika mwaka 2010/2011, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali inakadiria kukusanya na kuchangia katika Mfuko Mkuu wa Serikali jumla ya Sh. 258,250,000.00.

120. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 307,766,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 4,437,720,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 25,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 4,412,720,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo).

AFISI YA MSAJILI WA HAKIMILIKI

121. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki Zanzibar ina majukumu kisheria ya kusimamia haki na maslahi ya wenye-hakimiliki wa ndani na nje ya Zanzibar ambao kazi zao zinahusika hapa Zanzibar. Aidha, ina jukumu la kutoa leseni kwa kuruhusu matumizi halali ya kazi za sanaa kwa kukusanya na kugawa mirabaha kutoka kwa watumiaji mbali mbali wa kazi hizo. Afisi inaelimisha wasanii, wabunifu, watumiaji wa kazi na jamii kwa jumla ili dhana ya usimamizi wa pamoja ifikiwe. Hadi kufikia Machi 2010 utekelezaji wa malengo ulikuwa kama ifuatavyo.

Kuimarisha utendaji

122. Mheshimiwa Spika, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki imeendesha jumla ya vikao sita vya Bodi ya Hakimiliki Zanzibar, ambapo vikao vinne ni vya kawaida na viwili ni vya dharura. Vikao hivyo ndivyo vinavyotoa mwongozo

katika utekelezaji wa shughuli za afisi. Kutokana na kuanza shughuli za ukusanyaji wa mirabaha, Afisi imempeleka mhasibu wake kwenye Chama cha Hakimiliki Tanzania Bara (COSOTA) kwa mafunzo ya muda mfupi. Afisi pia imempeleka mfanyakazi wake mmoja katika mafunzo ya udereva. Kwa upande wa vitendea kazi, Afisi imenunua vifaa kwa ajili ya usajili wa kazi za kielektroniki ili kuimarisha afisi ya Pemba. Aidha, Afisi iliunga jenereta katika kukabiliana na dharura ya ukosefu wa umeme.

Kuimarisha mfumo wa usajili wa kazi za ubunifu

123. Mheshimiwa Spika, Afisi kupitia wataalamu wa Shirika la Ulimwengu la Milki Ubunifu (WIPO) imefunga mfumo mpya wa Usajili na Usimamizi wa Pamoja wa Kazi za Hakimiliki (The WIPO Software for Collective Management of Copyright and Related Rights – WIPOCOS) na kuwapatia mafunzo wafanyakazi kuhusiana na matumizi na utunzaji wa mfumo huo. Manufaa yanayotokana na mfumo huu mpya ni pamoja na kuweka masharti bayana ya kuomba uanachama yenye lengo la kuondoa mizozo likiwemo kusaini waraka wa ridhaa (deed of assignment).

124. Mheshimiwa Spika, suala la usajili ni ridhaa ya msanii kuikabidhi haki yake kwa Afisi. Katika kufikia makubaliano haya ni lazima kuwe na waraka unaoonesha ridhaa hiyo (Deed of Assignment). Kukosekana kwa waraka huu kulipelekea Afisi kukabili changamoto nyingi hasa kwa kazi za vikundi ambazo wabunifu waliochangia kazi hizo hukanusha usajili uliofanyika.

125. Mheshimiwa Spika, kwa kipindi cha Julai 2009 hadi Machi 2010, Afisi imesajili jumla ya kazi 121 kwa Unguja na Pemba. Kazi hizo ni pamoja na muziki 79, Filamu 11, Maigizo 3, Miswada ya filamu 15, Miswada ya Mashairi 6, Vitabu 2, na Kasida rekodi 5. Idadi hii ni tofauti na mwaka

uliopita ambapo jumla ya kazi 178 zilisajiliwa. Upungufu wa usajili umetokana na ukosefu wa umeme, kwani utayarishaji wa kazi hizi kwa kiasi kikubwa hutegemea umeme. Afisi imeshasajili jumla ya kazi 527 za sanaa na ubunifu kuanzia mwaka 2007 kazi hiyo ilipoanza.

Kutoa na kusimamia utoaji wa leseni

126. Mheshimiwa Spika, Afisi imeshaanza kutoa leseni kwa kuruhusu matumizi halali ya kazi za sanaa na ubunifu kibiashara. Katika kusimamia utoaji wa leseni, Afisi imetoa mafunzo kwa watayarishaji na waendeshaji wa vipindi vya muziki na filamu katika vituo vyote vya utangazaji vilivyopo Zanzibar juu ya ujazaji wa Fomu za Marejesho (Log Sheets) kwa kazi zilizotumika kwa vituo vyote vya utangazaji Zanzibar. Fomu hizo ndizo zinazotumika katika kugawa mirabaha.

127. Mheshimiwa Spika, ijapokuwa programu mbali mbali za elimu zimetolewa, bado kumekuwa na mwamko mdogo sana wa kukubali ukweli wa thamani ya hakimiliki kibiashara. Afisi imeendelea kufanya mazungumzo ya ana kwa ana kuwahamasisha watumiaji wa kazi kibiashara kufahamu umuhimu wa kulipia matumizi ya kazi za sanaa. Mazungumzo hayo yalianza na Umoja wa Wawekezaji wa Utalii Zanzibar (ZATI) kwa lengo la kuwafikia kirahisi watumiaji wa mahoteli na mikahawa ambamo kazi za sanaa na ubunifu zinatumiwa.

128. Mheshimiwa Spika, katika kipindi hiki wamiliki wanane wenye maduka ya kukodishia na kuuza kanda za Video na CD's wameanza kulipa kwa mpangilio maalumu waliopangiwa na afisi. Idadi hii ndogo inatokana na ukosefu wa umeme ambao ulizorotesha zoezi la ukusanyaji katika vyanzo hivyo. Kwa upande mwingine, Afisi ilifanikiwa kufikia muafaka wa malalamiko kati ya Nadi Ikhwan Safaa

na Chuo cha Muziki Zanzibar ambapo chuo cha Muziki kitailipa Nadi Ikhwan Safaa dola za kimarekani 5,000 kwa kutumia kazi za Nadi Ikhwan Safaa bila ya ridhaa yao.

129. Mheshimiwa Spika, Afisi imeendelea kukusanya malipo ya kazi za sanaa kutoka katika vyombo vya habari vya umma. Naipongeza Wizara ya Habari, Utamaduni na Michezo kwa kuonesha mfano katika ulipiaji wa matumizi ya kazi za sanaa. Kwa upande wa vyombo vya habari binafsi zoezi hili bado halijafanikiwa kwa sababu Afisi ipo katika kuangalia uwezekano wa kuzingatia maombi yao ya kupatiwa unafuu wa viwango vya malipo. Aidha, katika kusimamia haki na maslahi ya wenye-hakimiliki wa Zanzibar kimataifa, Afisi imeomba kujiunga na Shirikisho la Kimataifa la Taasisi za Watunzi na Washairi Ulimwenguni (The International Confederation of Authors and Composers Societies – CISAC).

Kukuza uelewa wa jamii juu ya dhana na sheria ya hakimiliki

130. Mheshimiwa Spika, Afisi imeendelea kuelimisha jamii juu ya dhana na Sheria ya Hakimiliki (Nam.14) ya mwaka 2003 kupitia programu za redio na televisheni. Jumla ya vipindi thelathini na nane (38) vya televisheni na vinane vya redio kwa Unguja na Pemba vilirushwa. Afisi imefanya tathmini katika wilaya zote kumi za Zanzibar kupima uelewa wa jamii kwa vipindi vyake vyote vilivyoanza kurushwa kuanzia mwaka 2007. Tathmini hiyo imeonesha kuwa elimu juu ya dhana na Sheria ya Hakimiliki kwa njia ya televisheni haikufika Pemba ukilinganisha na Unguja. Hali hii imesababishwa na tatizo la ukosefu wa matangazo ya vyombo hivyo huko Pemba. Kwa upande wa Unguja, mwamko wa elimu haukuwa mzuri vijijini ikilinganishwa na

mjini. Afisi imejipanga kutumia taratibu nyengine zaidi za kuwafikia walengwa (outreach programs).

Utafiti wa kiwango cha ubunifu na mchango wake kiuchumi

131. Mheshimiwa Spika, matokeo ya awali ya utafiti uliofanyika mwaka 2008 – 2009, ambayo yamepatikana katika kipindi hiki, yameonesha kuwa kuna jumla ya wabunifu 2,034 waliorodheshwa, ambapo 1,376 ni kwa Mkoa wa Mjini Magharibi na wabunifu 658 kwa mkoa wa Kaskazini Unguja. *Kiambatisho 8c* kinafafanua idadi hiyo katika makundi ya kazi za ubunifu na sanaa kama ambavyo matokeo hayo ya awali yanavyoonesha. Sura halisi ya matokeo ya utafiti itapatikana baada ya kumalizika kwa mikoa mitatu iliyobakia.

132. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki iliidhinishiwa ruzuku ya Sh. 120,000,000.00. Kati ya hizo, Sh. 16,140,900.00 ni kwa mishahara na maposho na Sh. 103,859,100.00 ni kwa matumizi mengineyo (*angalia kiambatisho Nam. 1*).

133. Mheshimiwa Spika, pamoja na kujiimarisha kiutendaji, katika mwaka ujao wa fedha Afisi imejipangia kutekeleza malengo yafuatayo;

- i. Kuongeza kasi ya ulipiaji kazi za sanaa na ubunifu kwa watumiaji kibiashara; na
- ii. Kukamilisha utafiti wa kiwango cha ubunifu katika mikoa mitatu iliyobaki.

134. Mheshimiwa Spika, ili Afisi ya Msajili wa Hakimiliki Zanzibar iweze kutekeleza majukumu na malengo yake katika kipindi cha mwaka ujao wa fedha, 2010/2011,

naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe Ruzuku ya Sh. 120,000,000.00.

KAMISHENI YA WAKFU NA MALI YA AMANA

135. Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana ina jukumu kubwa kisheria la kusimamia Mali za Wakfu, Amana, Mirathi ya Waislamu, Sala na Mabaraza ya Iddi Kitaifa, Hijja, Zakka na Misaada ya kheri. Katika utekelezaji wa kazi za kawaida, Kamisheni imeweza kuendesha tirka za Urithi kwa muda mfupi pale masharti yote yalipokamilika na pakawa hapana vizuizi. Hadi kufikia mwezi wa Machi, 2010 jumla ya Tirka mpya 298 zimefunguliwa na Tirka 234 zenye thamani ya Sh. 1,531,911,340.35 zimefungwa.

136. Mheshimiwa Spika, kwa vile masuala ya mirathi mara nyengine hupelekea mizozo ya kifamilia miongoni mwa warathi, Kamisheni hujitahidi kuisuluhisha na pale inaposhindikana tu ndio hupelekwa mahakamani. Katika kipindi hiki mizozo minane imeshughulikiwa, mitatu kati ya hiyo imesuluhishwa na warathi wamekubaliana, minne inaendelea na usuluhishi na mmoja umepelekwa mahakamani.

137. Mheshimiwa Spika, Mali za Wakfu na Amana zimeendelea kusimamiwa vyema na Kamisheni na kupelekea kukusanywa jumla ya Sh. 124,910,157.00 kwa wapangaji wa nyumba 462 za Wakfu na Amana. Aidha, katika kipindi cha Julai hadi Machi, 2010 jumla ya Shillingi 10,131,500.00 zimetumika kwa kuzifanyia matengenezo madogo madogo nyumba 10 na Sh. 5,400,000.00 katika kuendeleza ujenzi wa nyumba ya ghorofa tatu ya Wakfu iliyoko Mbweni ambayo hadi sasa gharama za ujenzi wake zimefikia Sh. 168,667,000.00

138. Mheshimiwa Spika, Kamisheni imeendelea na kazi ya usimamizi wa mashamba manne na vikataa tisa vya wakfu na imekusanya jumla ya Sh. 4,160,000.00 kutokana na kodi ya mashamba na vikataa hivyo. Kamisheni pia imewalipa mafao yao wanufaika wa wakfu kiasi cha Sh. 5,395,000.00 kwa Unguja na Pemba.

139. Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Wakfu imeendelea na kazi za ufuatiliaji wa kodi zake na hadi kufikia mwezi wa Machi, 2010 imekuwa inazidai taasisi za serikali jumla ya sh. 13,900,000.00 ikiwa ni malimbikizo ya madeni ya kodi za afisi mbali mbali. Kwa upande mwingine, kazi za usimamizi wa kesi katika mahakama mbali mbali umekuwa ukiendelea vizuri. Hadi kufikia mwezi wa Machi, 2010, Kamisheni imezisimamia jumla ya kesi 42. Kesi 12 zimeshatolewa maamuzi na kesi 30 bado zinaendelea (*angalia kiambatisho 9a*).

140. Mheshimiwa Spika, Kamisheni ya Wakfu imeiwakilisha Zanzibar katika vikao vya kutathmini Hijja ya mwaka 1429H na kupanga utaratibu wa kufanikisha Hijja ya mwaka 1430H huko nchini Saudi Arabia. Kamisheni pia ilisimamia uratibu wa safari ya Hijja kwa taasisi zote 14 za Tanzania ambapo taasisi nane kati ya hizo zimesajiliwa Zanzibar. Jumla ya Mahujaji 1951 kutoka Tanzania walishiriki ibada ya Hijja huko nchini Saudi Arabia. Uchambuzi wa Mahujaji upo katika *kiambatisho Nam. 9b*. Mahujaji 1,053 kati ya hao walisafirishwa na taasisi za Zanzibar. Mahujaji wawili walifariki dunia Mwenyezi Mungu awalaze mahali pema peponi, Amin.

141. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa misaada ya kheri, Kamisheni imepokea tani 26.65 za sadaka ya nyama kutoka Benki ya Maendeleo ya Kiislamu (IDB) na kuigawa katika taasisi na baadhi ya misikiti ya Unguja na Pemba. Aidha, Kamisheni ya Wakfu imepokea katuni 200 za tende

kutoka Ubalozi wa Falme za Kiarabu (UAE) na kuzigawa Unguja na Pemba. Pia imegawa futari iliyotolewa na Ubalozi wa Saudi Arabia kwa watoto yatima 200 katika mwezi Mtukufu wa Ramadhani. Aidha, Kamisheni imeziomba msamaha wa ushuru jumuiya na misikiti kama inavyoonyesha kwenye *kiambatisho Nam. 9c*.

Kuongeza uwezo na uelewa wa Sheria ya Kamisheni kwa wadau

142. Mheshimiwa Spika, katika kukuza uelewa wa Sheria Nam. 2 ya mwaka 2007, Kamisheni imetoa taaluma kupitia vyombo vya habari kama vile televisheni, redio na magazeti. Kamisheni pia imekutana na kuzielimisha taasisi zinazosafirisha mahujaji kwa kutoa miongozo na maelekezo. Vile vile Kamisheni imeanza kutoa taaluma juu ya matakwa ya Sheria Nam. 2 ya mwaka 2007 kuhusu kukusanya na kugawa zakka na misaada ya kheri. Wakati huo huo, wafanyakazi wanne wa Kamisheni wamejiunga na masomo ya Shahada (*angalia kiambatisho namba 10b*).

143. Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2009/2010, Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana iliidhinishiwa ruzuku ya Sh. 274,000,000.00. Kati ya hizo, Sh. 160,579,829.00 ni kwa mishahara na maposho na Sh. 113,420,171.00 ni kwa matumizi mengineyo. Fedha zilizopatikana ni Sh. 197,971,890.00 ambapo mishahara na maposho ni Sh. 122,054,226.00, sawa na asilimia 76 na Sh. 75,917,664.00, sawa na asilimia 67 kwa matumizi mengine (*angalia kiambatisho Nam. 1*).

144. Mheshimiwa Spika, katika mwaka ujao wa fedha 2010/2011, Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana itatekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kutayarisha utaratibu wa kuongeza makusanyo ya zaka na kuratibu vyema ugawaji wake;
- ii. Kutayarisha mpango mkakati wa Kamisheni; na
- iii. Kufanya mapitio ya mfumo mzima wa uwekaji na utunzaji wa nyaraka za Kamisheni.

145. Mheshimiwa Spika, ili Kamisheni iweze kutekeleza majukumu na malengo yake katika kipindi cha 2010/2011, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe Ruzuku ya Sh. 300,000,000.00.

AFISI KUU PEMBA

146. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka 2009/2010, Afisi Kuu Pemba imeendelea kuratibu shughuli zake kwa ufanisi na kuwa karibu na jamii na jumua za kiraia katika kutoa huduma zilizo bora. Katika kipindi hiki Afisi imetekeleza yafuatayo:

147. Mheshimiwa Spika, kupitia Afisi ya Mufti, imeendelea kuratibu shughuli mbali mbali ikiwemo kutatua migogoro ya wanandoa, wanajamii na kutoa fat-wa ya masuala mbali mbali ya sharia ya kiislam ambayo walihitaji kupata ufafanuzi wa kisheria. Jumla ya masuala 111 yamepokelewa na kutolewa fat-wa. Majibu hayo hutolewa ufafanuzi kwa muhusika alieuliza na si kwa njia ya redio, mizozo 18 ya misikiti imepokelewa na yote imepatiwa suluhu. Mizozo ya ndoa 55 imepokelewa na kati ya hiyo 49 imepatiwa suluhu na mizozo 6 walielekezwa wahusika kwenda katika Mahakama ya Kadhi baada ya wenyewe kukataa suluhu. Aidha, Afisi imeweza kujenga uhusiano mzuri na taasisi za kiislamu pamoja na wanajamii kwa ujumla, na kwa sasa taasisi na jamii wanaitumia ipasavyo afisi hii.

148. Mheshimiwa Spika, katika kuratibu Jumuiya Zisizokua za Kiserikali wizara imeandaa mazingira mazuri katika kuziwezesha jumuiya hizo kufanya kazi zake kwa ufanisi. Jumla ya jumuiya 10 zimesaidiwa katika kuomba miradi kutoka kwa wafadhili. Aidha, Afisi kwa kushirikiana na Idara ya Fedha za Nje ya Wizara ya Fedha na Uchumi, imetoa mafunzo ya siku mbili kwa jumuiya 40 za Pemba. Mafunzo hayo yalihusu uhamasishaji wa jumuiya hizo kutoa taarifa za fedha wanazozipata kutoka kwa wafadhili ili serikali iweze kujua kiasi cha fedha zinazolingia nchini pamoja na shughuli zinazofanywa na jumuiya hizo. Baada ya mafunzo hayo, jumuiya nyingi zimehamasika na zimeanza kuwasilisha ripori hizo.

149. Mheshimiwa Spika, ili kuimarisha utendaji wake Afisi imeufanyia matengenezo ukumbi wa mikutano na kununua samani. Aidha, Afisi katika kuongeza nguvu za kiutendaji na ufanisi, imeajiri wafanyakazi watano ambao ni wahitimu wa Shahada ya Kwanza kwa mujibu wa kada zao.

150. Mheshimiwa Spika, Afisi Kuu Pemba imefanya juhudi kubwa ya kuwapatia mafunzo wafanyakazi wake wanne, akiwemo mwanamke mmoja, kwa mafunzo ya muda mrefu katika ngazi ya Cheti, Stashahada na Shahada katika fani ya utawala, uhasibu na useketeri (*angalia kiambatisho namba 10b*). Afisi pia imewapatia mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi wanne kwa kozi mbali mbali. Aidha, mfanyakazi mmoja ameshiriki katika mafunzo ya wiki moja nchini Qatar juu ya umuhimu wa utawala bora na mapambano dhidi ya rushwa.

151. Mheshimiwa Spika, katika kupiga vita ugonjwa wa UKIMWI sehemu za kazi, Afisi imezijengea uwezo jumuiya za kiraia 50 ambazo zinajihusisha na masuala ya UKIMWI juu ya uwajibikaji, ushirikishaji na uwazi katika utekelezaji wa kazi zao. Afisi pia imewapatia mafunzo ya siku moja

wafanyakazi 100 na familia zao. Aidha, kamati ya UKIMWI ya wizara imeweza kufanya mikutano na wafanyakazi wote wa taasisi na idara za wizara Pemba ili kuhamasisha wafanyakazi umuhimu wa kupima na kujua afya zao.

152. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2009/2010, Afisi Kuu Pemba iliidhinishiwa jumla Sh. 203,353,000.00 kati ya hizo Sh. 105,750,000.00 ni mishahara na maposho na Sh. 97,603,000.00 ni matumizi mengineyo. Hadi kufikia mwezi Machi 2010 fedha zilizopatikana ni Sh. 132,806,183.00. Kati ya hizo Sh. 82,034,994.00 sawa na asilimia 78 ni mishahara na maposho na Sh. 50,771,189.00 sawa na asilimia 52 matumizi mengineyo (*angalia kiambatisho Nam. 1*).

153. Mheshimiwa Spika, katika mwaka ujao wa fedha 2010/2011, Afisi Kuu Pemba itaendelea kuratibu shughuli za wizara, kuwaendeleza wafanyakazi kitaaluma na kuwaelimisha juu ya ugonjwa wa UKIMWI. Afisi Kuu Pemba inaazimia:-

- i. Kutayarisha mpango mkakati wa afisi.

154. Mheshimiwa Spika, ili Afisi Kuu Pemba iweze kutekeleza shughuli zake hizo naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Sh. 223,558,000 kwa kazi za kawaida.

SHUKURANI

155. Mheshimiwa Spika, sina budi kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kuiwasilisha Hotuba hii mbele ya Baraza lako tukufu. Aidha, haitokuwa jambo la busara kama sitatoa shukurani zangu za dhati kwa wale wote waliotoa michango yao katika kufanikisha utekelezaji wa shughuli mbali mbali za wizara pamoja na taasisi zake zote. Shukurani maalum nazitoa kwa Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala ya Baraza lako tukufu. Sambamba na hilo natoa shukurani kwa watendaji wakuu na wafanyakazi wote wa taasisi za wizara yangu kwa hatua nzuri za kiutendaji. Vile vile kwa niaba ya watendaji wa wizara yangu napenda kutoa shukurani kwa Wajumbe wa Baraza hili kwa michango yao mizuri na yenye manufaa kwa wizara na taifa kwa ujumla.

156. Mheshimiwa Spika, wizara yangu imekuwa ikifanya kazi zake kwa mashirikiano na wafadhili na wahisani mbali mbali na kwa heshima na taadhima naomba ruhusa yako kuwashukuru wale wote wanaotusaidia wakiwemo UNDP, ADB, WIPO, GLOBAL FUND, WORLD BANK, Africa Muslims Agency, Al - Youseif Charitable Society, Serikali ya Saud Arabia, Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu wa Serikali ya Muungano wa Tanzania, Swedish National Audit Office (SNAO), Islamic Development Bank, Tume ya UKIMWI ya Zanzibar (ZAC) na vikundi mbali mbali vilivyosafirisha Mahujaji.

HITIMISHO

157. Mheshimiwa Spika, kwa kumalizia naomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu waidhinishhe matumizi ya wizara yangu kwa mwaka wa fedha wa 2010/2011 ya jumla ya Sh. 5,533,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Sh. 9,882,515,000.00 kwa kazi za maendeleo (zikiwemo 1,740,000,000.00 kutoka serikalini na Sh. 8,142,515,000.00 kutoka kwa wadau wa maendeleo) ili iweze kutekeleza malengo yake iliyojipangia. Aidha, naliomba baraza lako likubali mchango wa Sh. 299,870,000.00 ikiwa ni mapato yatakayokusanywa na wizara hii ambayo yataingizwa katika Mfuko Mkuu wa Serikali.

158. Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

RAMADHAN ABDALLA SHAABAN

WAZIRI WA NCHI (AR)

KATIBA NA UTAWALA BORA

ZANZIBAR.

Kiambatisho 1: Fedha Zilizozingizwa kwa Matumizi ya Kawaida (000)

IDARA/TAASISI	FEDHA ZILIZOIDHINISHWA 2009/2010			MCHANGANUO WA FEDHA ZILIZOINGIZWA JUL 2009 – MACHI 2010					
	JUMLA	M SHAHARA NA MAPOSHO	MATUMIZI MENGINEYO	JUMLA	(%)	MISHAHARA NA MAPOSHO	(%)	MATUMIZI MENGINEYO	(%)
Afisi ya Mdhimiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	1,007,000	443,001,000	563,999,000	852,121,042	85%	368,091,042	83%	484,030,000	86%
Mahakama	1,298,000,000	914,500,000	383,500,000	955,527,053	74%	670,845,017	73%	284,682,036	74%
Afisi ya Mwanasheria Mkuu	546,000,000	146,731,000	399,269,000	328,266,000	60%	118,958,000	81%	209,308,000	52%
Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	653,000,000	272,000,000	381,000,000	385,169,835	59%	161,287,060	59%	223,882,775	59%
Idara ya Mipango na Sera	470,967,000	204,449,000	266,518,000	317,102,553	67%	154,827,295	76%	162,275,258	61%
Afisi ya Mufti wa Zanzibar	136,466,000	80,790,000	55,676,000	100,838,809	74%	65,638,809	81%	35,200,000	63%
Idara ya Uratibu Utawala Bora	116,203,000	45,416,000	70,787,000	68,755,912	59%	32,955,912	73%	35,800,000	51%
Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Kusimamia Maadili	11,672,000	11,672,000	0	9,184,650	79%	9,184,650	79%	0	0%
Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	286,339,000	130,923,000	155,416,000	181,872,966	64%	87,357,966	67%	94,515,000	61%
Afisi Kuu Pemba	203,353,000	105,750,000	97,603,000	132,806,183	65%	82,034,994	78%	50,771,189	52%
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	274,000,000	160,579,829	113,420,171	197,971,890	72%	122,054,226	76%	75,917,664	67%
Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	120,000,000	16,140,900	103,859,100	90,000,000	75%	12,953,148	80%	77,046,852	74%
Jumla Vote 33	1,619,000,000	755,720,729	863,279,271	1,098,532,963	68%	567,007,000	66%	531,525,963	62%
JUMLA	5,123,000,000	2,531,952,729	2,591,047,271	3,619,616,893	71%	1,886,188,119	74%	1,733,428,774	67%

Kiambatisho 2: Fedha za Miradi (000)

JINA LA MRADI	MAKISIO 2009/2010			MATUMIZI HALISI (JULAI 2009 – MACHI 2010)					MUHISANI
	SMZ	MUHISANI	JUMLA	SMZ	%	MUHISANI	%	JUMLA	
Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mdhiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	300,000	767,000	1,067,000	300,000	100	767,000	100	1,067,000	Basket Fund/ SNAO
Mradi wa Kuimarisha Utawala Bora	110,000	100,000	210,000	75,000	68	11,000	11	86,000	UNDP
Mradi wa Kuimarisha Mazingira ya Biashara	60,000	1,168,781	1,228,781	50,000	83	522,096	45	572,096	WORLD BANK
Mradi wa Kuimarisha Mahakama (Vuga)	500,000	0	500,000	250,000	50		0	250,000	
Mradi wa Kuimarisha Mahakama (Tunguu)	50,000	0	50,000	25,000	50	0	0	25,000	
Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali	140,000	0	140,000	90,000	64	0	0	90,000	
Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashataka	300,000	446,600	746,600	250,000	83	663,450	149	913,450	AfDB/ UNDP
Jumla Kuu	1,460,000	2,482,381	3,942,381	1,040,000	71	1,963,546	79	3,003,546	

Kiambatisho 3: Makusanyo ya Mapato 2009/2010 na Makadirio ya 2010/2011

KIFUNGU	IDARA/TAASISI	MAKADIRIO 2009/2010	MAKUSANYO HALISI 2009/10	ASILIMIA	MATARAJIO JUNI 2010	MAKADIRIO 2010/2011
33/11	MRAJIS MKUU WA SERIKALI	285,400,000.00	161,019,670.00	56.42%	215,661,600.00	258,250,000.00
11	AFISI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU	4,000,000.00	2,500,000.00	62.50%	4,000,000.00	3,620,000.00
14	MAHAKAMA	42,000,000.00	34,061,942.00	81.10%	41,000,000.00	38,000,000.00
	JUMLA KUU	331,400,000.00	197,581,612.00	59.62%	260,661,600.00	299,870,000.00

Kimbatisho 4: Makadirio ya Matumizi kwa Kazi za Kawaida na Maendeleo 2010/2011 (000)

FUNGU/IDARA	KAZI ZA KAWAIDA					KAZI ZA MAENDELEO			
	JUMLA	MSHAJHARA NA MAPOSHO	MATUMIZI MENGINEYO	UNGUJA	PEMBA	MCHANGO WA SERIKALI	WAHISANI	JUMLA FEDHA ZA MAENDELEO	JUMLA KUU
11 Afisi ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	1,147,000	577,000	570,000	910,091	236,908	380,000	749,771	1,129,771	2,276,771
14 Mahakama Kuu	1,391,000	973,000	418,000	1,037,000	354,000	550,000	1,011,125	1,561,125	2,952,125
15 Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali	546,000	152,451	393,549	546,000	-	250,000	1,468,899	1,718,899	2,264,899
35 Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	719,000	339,000	380,000	581,900	137,100	500,000	500,000	1,000,000	1,719,000
33/03 Afisi Kuu Pemba	223,558	125,955	97,603		223,558			0	223,558
33/04 Idara ya Mipango na Sera	475,880	218,359	257,521	475,880	-			0	475,880
33/05 Afisi ya Mufti wa Zanzibar	159,239	93,563	65,676	159,239	-			0	159,239
33/07 Idara ya Uratibu Utawala Bora	130,516	49,728	80,788	130,516		35,000		35,000	165,516
33/09 Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Kusimamia Maadili	13,041	13,041	0	13,041				0	13,041
33/11 Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	307,766	113,389	133,794	247,183	60,583	25,000	4,412,720	4,437,720	4,745,486
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana (R)	300,000	155,482	74,467	229,950	70,050			0	300,000
Afisi ya Msajili wa Hakimiiliki (R)	120,000	17,064	102,935	120,000				0	120,000
JUMLA VOTE 33	1,730,000	786,582	812,784	1,375,809	354,191	60,000	4,412,720	4,472,720	6,202,720
JUMLA KUU	5,533,000	2,828,033	2,574,333	4,450,800	1,082,199	1,740,000	8,142,515	9,882,515	15,415,515

Kiambatisho 5: Miradi ya Maendeleo 2010 - 2011

Namba ya Mradi	Jina la Mradi	Mchango wa Serikali	Mchango wa Wahisani	Mhisani	Jumla Kuu
72210	Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	380,000,000.00	749,771,000.00	ADB	1,129,771,000.00
72200	Mradi wa Kuimarisha Utawala Bora	35,000,000.00			35,000,000.00
	Mpango wa Kurekebisha Mazingira ya Biashara Tanzania (MKUMBITA)	25,000,000.00	4,412,000,000.00	World Bank	4,437,720,000.00
72233	Ujenzi wa Mahakama Tunguu	150,000,000.00	-		150,000,000.00
72187	Mradi wa Kuimarisha Mahakama Kuu	365,000,000.00	-		365,000,000.00
72239	Uanzishwaji wa Mahakama ya Biashara	35,000,000.00	1,011,125,000.00	BEST	1,046,125,000.00
72185	Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali	250,000,000.00	1,468,899,000.00	ADB/BEST	1,718,899,000.00
72212	Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	500,000,000.00	500,000,000.00	ADB/UNDP	1,000,000,000.00
	JUMLA KUU	1,740,000,000.00	8,142,515,000.00		9,882,515,000.00

Kiambatisho 6a:Ufunguaji wa Kesi Mahakamani Julai 2009 hadi Machi 2010

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
	Madai			Jinai		Madai		Jinai	
Mahakama ya	Jumla	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi
Rufaa	3	0	0	0	0	3	0	0	0
M/Kuu Vuga	146	44	3	51	0	34	2	17	5
M/Kuu Pemba	34	6	1	18	4	9	1	1	0
Kazi	16	16	3	0	0	0	0	0	0
Kadhi Mkuu	46	0	0	0	0	46	14	0	0
Kadhi Rufaa Pemba	3	3	0	0	0	0	0	0	0
Mkoa Vuga	213	33	2	149	18	17	1	14	5
Mkoa Mfenesini	40	0	0	35	7	0	0	5	3
Mkoa Mwera	59	2	0	47	23	4	0	6	4
Mkoa Wete	53	3	1	50	28	0	0	0	0
Mkoa Chake	48	0	0	30	8	4	4	14	5

Kiambatisho 6a:Ufunguaji wa Kesi Mahakamani Julai 2009 hadi Machi 2010

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
	Madai			Jinai		Madai		Jinai	
Mahakama ya	Jumla	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi
Wilaya Mw/kwe	540	25	2	497	262	2	0	1	1
Wilaya Mwera	172	4	0	165	71	3	0	0	0
Wilaya Mkokotoni	403	3	2	400	243	0	0	0	0
Wilaya Mfenesini	209	5	1	203	107	0	0	1	1
Wilaya Makunduchi	205	0	0	205	180	0	0	0	0
Wilaya Mkoani	49	2	0	45	22	2	0	0	0
Wilaya Chake	90	3	3	85	34	2	2	0	0
Wilaya Wete	66	4	3	59	37	1	0	2	0
Wilaya Konde	59	1	1	58	42	0	0	0	0
Watoto Vuga	15	0	0	15	6	0	0	0	0

Kiambatisho 6a:Ufunguaji wa Kesi Mahakamani Julai 2009 hadi Machi 2010

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
	Madai			Jinai		Madai		Jinai	
Mahakama ya	Jumla	Zilizofu nguliwa	Zilizotol ewa Uamuzi	Zilizofungu liwa	Zilizotol ewa Uamuzi	Zilizofu nguliwa	Zilizotol ewa Uamuzi	Zilizofungu liwa	Zilizotolewa Uamuzi
Watoto Mwera	6	0	0	6	2	0	0	0	0
Watoto Mfenesini	2	0	0	2	1	0	0	0	0
Watoto Chake	3	0	0	3	2	0	0	0	0
Watoto Wete	4	0	0	4	2	0	0	0	0
Jumla	2484	154	22	2127	1099	127	24	61	24

Kiambatisho 6b: Ufunguaji wa Kesi Mahakama za Mwanzo na Kadhi

Ufunguaji wa Kesi Mahakama za Mwanzo						Ufunguaji wa Kesi Mahakama za Kadhi		
Mahakama ya Mwanzo	Kesi za Madai			Kesi za Jinai		Mahakama za Kadhi Wilaya	Kesi za Madai	
	Jumla	Zilizo funguliwa	Zilizo tolewa uamuzi	Zilizo funguliwa	Zilizotolewa uamuzi		Zilizofunguliwa	Zilizotolewa uamuzi
Manispaa Malindi	868	-	-	868	773			
Mwanakwerekwe	143	37	2	106	67	Mjini	583	140
Mwera	125	8	2	117	72	Mwera	10	10
Makunduchi	94	10	6	84	49	Mfenesini	30	23
Chwaka	109	5	2	104	93	Mkokotoni	40	11
Mfenesini	258	6	3	252	240	Makunduchi	21	16
Mkokotoni	261	83	3	178	120	Chake chake	73	38
Mkoani	37	10	9	27	17	Mkoani	40	33
Kengeja	10	5	4	5	5	Kengeja	11	8
Chake chake	134	7	2	127	48	Chwaka	0	0
Wete	44	2	0	42	17	Wete	49	24
Konde	21	3	3	18	10	Konde	40	21
Jumla	1204	176	36	1929	1511	Jumla	897	324

Kiambatisho 6c: Kesi zilizofunguliwa na kusimamiwa na DPP

Kesi Zilizofunguliwa na Kusimamiwa na Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka Julai 2009 hadi Machi 2010	
MAHAKAMA	IDADI YA KESI
MAHAKAMA YA RUFAA TANZANIA	0
MAHAKAMA KUU YA VUGA	32
MAHAKAMA KUU PEMBA	21
MAHAKAMA YA MKOA VUGA	185
MAHAKAMA YA MKOA MWERA	96
MAHAKAMA YA MKOA MFENESINI	38
MAHAKAMA YA MKOA WETE	60
MAHAKAMA YA MKOA CHAKE CHAKE	32
MAHAKAMA WILAYA MWANAKWEREKWE	348
JUMLA	812

Kiambatisho 7a: Miswada

- i. Mswada wa Sheria ya Utaratibu na Usimamizi wa Kodi, 2009
- ii. Mswada wa Sheria ya Utalii ya Zanzibar, 2009
- iii. Mswada wa Sheria ya Bodi ya Mapato Zanzibar, 2009
- iv. Mswada wa Sheria ya Chuo Kikuu cha Taifa (Marekebisho), 2009
- v. Mswada wa Sheria ya Usafirishaji wa Fedha Haramu na Mapato ya Uhalifu, 2009
- vi. Mswada wa Sheria ya Madawa ya Kulevya na Kuzuia Usafirishaji Haramu wa Madawa ya Kulevya, 2009
- vii. Mswada wa Kurekebisha Sheria ya Tume ya Utangazaji, 2009
- viii. Mswada wa Kuanzisha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashitaka
- ix. Mswada wa Sheria ya Kura ya Maoni, 2010
- x. Mswada wa Sheria ya Uvuvi, 2010
- xi. Mswada wa Baraza la Taifa la Michezo, 2010
- xii. Mswada wa Sheria ya Mwenendo wa Kesi za Madai za Serikali ya 2010
- xiii. Mswada wa Sheria ya Mamlaka ya Hifadhi na Uendelezaji Mji Mkongwe, 2010

Kiambatisho 7b: Kesi zinazosimamiwa na Afisi ya Mwanasheria Mkuu

S/NO	CASE NO:	PARTIES	COURT
1`	17/2008	Ushirika wa Wafanyakazi wa Viwanda Zanzibar Vs Ministry of Tourism Trade and Investment	High Court
2.	34/2007	Engineer Yasin KM Mlela Vs Zanzibar Road Fund Board	High Court
3.	35/2007	Ali Esmail Bapomia Munkir Vs Attorney General	High Court
4.	13/2006	Ali Mzee Amini Khamis Abdalla Yusuf Vs RTO – NORTH RCD – NORTH RPC - NORTH DCI - ZANZIBAR KAMISHNA WA POLISI ZANZIBAR DPP	High Court
5.	98/2006	Mahmoud Ame Hassan Vs (1) Paradise Beach Bungalows Hotel (Attn. MS/Sayur (2) Zanzibar Investment Promotion Agency “ZIPA” (Attn. MS Director General)	High Court
6	./2008	(1) Katibu Mkuu, Wizara ya Maji, Ujenzi, Nishati na Ardhi	High Court

S/NO	CASE NO:	PARTIES	COURT
		(2) Attorney General Vs Akram Said Abdulrahman (the next friend Said Abdulrahman)	
7.	63/2007	Suleiman Adam Buda Vs (1) Katibu Mkuu (Kilimo) (2) Mkuu wa Kituo cha Kilimo Kizimbani (3) Mkuu wa Utafiti wa Minazi Kizimbani (4) Ibrahim Khamis Mbarouk	High Court
8.	21/2007	Principal Secretary, Ministry of Education and Vocational Training Vs Said Abdalla Husein and 35 others	High Court
9.	11&14/2003	Said Abdulrahman Juma Vs Attorney General	High Court
10	8/2006	Jemile Trades Vs (1) PS Ministry of Water, Construction, Energy and Land (2) Umoja wa Maaskari Wastaafu (UMAWA)	High Court
11	28/2008	(1) M.O 196 S/Lt. Ahmed Khatib Said 1 st Appillant (2) K.O 984 PO Juma Maulidi Jecha 2 nd Appillant Vs (1) The Chief KMKM 1 st Respondent (2) The Chairman KMKM Court Martial 2 nd Respondent	High Court
12	37/2007	Omar Moh'd Juma Vs	High Court

S/NO	CASE NO:	PARTIES	COURT
		(1) Registrar of Zanzibar Food, Drugs and Cosmetic Board (2) PS Ministry of Health	
13	13/2005	Jaku Hashim Ayoub Vs Mkurugenzi Baraza la Manispaa la Zanzibar	High Court
14	MISC. NO. 17/2008	Abdulwahid Abdalla Moh'd Vs The Attorney General Zanzibar	High Court
15	MISC. CAUSE 16/2008	Asha Moh'd Ahmed – Applicant Vs Deputy Director, Immigration, Zanzibar	High Court
16	13/1994	Lamshore Ltd J. S. Kinyanjui Vs Principal Secretary, Ministry of Finance and Economic Affairs	High Court
17	31/2005	Suleiman Bakari Vs (1) Askari No. F. 3385 PC Salmin Marzouk (2) Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Muungano wa Tanzania (3) Inspector General wa Polisi Tanzania (4) Kamishna wa Polisi Zanzibar	High Court
18	35/2008	Intro – Disco Vs BASAZA	High Court

S/NO	CASE NO:	PARTIES	COURT
19	21/2008	M.U. 0679 Ali Said (Applicant) Vs (1) Chief of JKU Zanzibar (2) The Chairman of JKU Tribunal (3) The Chairman Special Department	High Court
20	Civil suit No. 29 of 2008	Abdalla Juma Moh'd Vs 1) Principal Secretary, Ministry of Finance and Economic Affairs, Zanzibar. 2) The commissioner for Fire Brigade, Zanzibar.	High Court
21	Civil suit No 25/2008	Salome Wilson Molel + 7 others Vs The Senate State + 2 others	High Court

Kiambatisho 8a: Vizazi na Vifo vilivyosajiliwa kiwilaya

Wilaya	Vizazi			Vifo		
	wanawake	wanaume	Jumla	wanawake	wanaume	Jumla
Mjini	8,383	6,383	14,766	224	344	568
Magharibi	1,690	1,370	3,060	40	50	90
Kaskazini A	1,058	950	2,008	45	60	105
Kaskazini B	980	316	1,296	19	30	49
Kusini	304	260	564	10	34	44
Kati,	320	290	610	20	15	35
<i>Jumla Unguja</i>	<i>12,735</i>	<i>9,569</i>	<i>22,304</i>	<i>358</i>	<i>533</i>	<i>891</i>
Wete	1,797	1,353	3,150	37	78	115
Micheweni	1,200	1,276	2,476	30	60	90
Chakechake	1,390	1,700	3,090	87	139	226
Mkoani	700	900	1,600	49	69	118
<i>Jumla Pemba</i>	<i>5,087</i>	<i>5,229</i>	<i>10,316</i>	<i>203</i>	<i>346</i>	<i>549</i>
JUMLA KUU	17,822	14,798	32,620	561	879	1,440

Kiambatisho 8b: Nyaraka zilizosajiliwa

AINA YA NYARAKA	IDADI YA USAJILI
A-1 (REHANI)	26
A-2 (MAUZO/URITHI)	150
A-3 (WAKFU,HIBA, KIAPO N.K)	302
A-4 (KUFUTA REHANI)	7
JUMLA	485

Kiambatisho 8c: Matokeo ya Awali ya Utafiti wa Kazi za Hakimiliki 2009

Kundi la Wenye-Hakimiliki	Idadi	Asilimia ya Jumla
Kuchora, Kuchora kwa kutumia rangi na Usarifu majengo	791	39%
Maigizo bubu, upigaji vinanda na nyengine za aina hiyo	639	31%
Mihadhara, Hutuba, Mahubiri na nyengine za aina hiyo	240	12%
Upigaji picha	145	7%
Vitabu, vitini, maandishi ya kisayansi pamoja na kazi nyengine za maandishi	150	7%
Kazi za sanaa za mikono, vielelezo, ramani, plani na kazi za mawanda matatu	69	4%
JUMLA	2034	100%

Kiambatisho 9a: Kesi zinazosimamiwa na KWNMA

	MAELEZO	UNGUJA	PEMBA	JUMLA
1	Jumla ya Kesi zilizosimamiwa	36	6	42
2	Kesi zilizotolewa maamuzi	12	-	12
3	Kesi zinazoendelea	24	6	30
4	Kesi tulizoshtaki	-	2	2
5	Kesi tulizoshtakiwa	-	-	-
6	Kesi tulizoshirikishwa	24	4	28
7	Zilizo Mahakama Kuu	9	1	10
8	Zilizo Mahakama ya Naibu Kadhi Mkuu	6	-	6
9	Zilizo Mahakama ya Kadhi Wilaya	6	-	6
10	Mahakama ya Ardhi	2	4	6
11	Bodi ya Nyumba	1	1	2
12	Kesi za Mirathi	16	1	17
13	Kesi za Wakfu	3	-	3
14	Misikiti	2	-	2
15	Umiliki wa Ardhi	2	4	6
16	Kodi za Nyumba	1	1	2
		144	30	174

Kiambatisho 9b: Vikundi vilivyosafirisha Mahujaji 2009

a) Ahlu Daawa	130
b) Alharamayn	153
c) Hajj Caravan & Firdaus	172
d) Jumuiya ya Istiqama	232
e) Khidmat Islamiyya	115
f) Zanzibar Istiqama Hajj and Travelling Agency	61
g) Zanzibar Istiqama Hajj and Travelling Agency	188
h) Kamisheni ya Wakfu (02)	2
Jumla	1053

Kiambatisho 9c: Jumuiya zilizoombewa Msamaha wa Ushuru

1. Jumuiya za Muzdalifa
2. Jumuiya ya Istiqama
3. Wakfu wa Mazrui
4. Al –Noor Charitable Agency for the Needy
5. Jumuiya ya Fiisabilillah
6. Afica Muslims Agency
7. Jumuiya ya Omar Bin Khatwab
8. Zanzibar Chidren’s Fund

Kiambatisho 10a: Idadi ya Wafanyakazi 2009/2010

Idara/Taasisi	Jumla	Unguja		Pemba		Wafanyakazi Kielimu		
		W/me	W/ke	W/me	W/ke	Cheti au chini	Stashahada au zaidi	% Stashahada au zaidi
Afisi ya Mdhimiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu	186	81	62	35	8	107	79	42%
Mahakama	301	138	67	65	31	253	48	16%
Afisi ya Mwanasheria Mkuu	41	25	16	-	-	22	19	46%
Afisi Kuu Pemba (KUB)	37	-	-	20	17	31	6	16%
Idara ya Mipango na Sera	61	32	29			42	19	31%
Idara ya Mufti wa Zanzibar	42	19	13	8	2	27	15	36%
Idara ya Uratibu Utawala Bora	22	6	10	3	3	8	14	64%
Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Kusimamia Maadili ya Viongozi	5	2	3	-		3	2	40%
Afisi ya Mrajisi Mkuu wa Serikali	72	35	22	10	5	49	23	32%
Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	6		5	1	-	0	5	100%
Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	71	36	21	11	3	27	44	62%
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	95	40	19	24	12	78	17	18%
Jumla	939	414	267	177	81	647	292	31%

Kiambatisho 10b: Wafanyakazi Waliopo Mafunzoni 2009/2010

IDARA	SHAHADA YA UZAMILI		STASHAHADA YA UZAMILI		SHAHADA YA KWANZA		STASHAHADA YA JUU		STASHAHADA		CHETI		JUMLA
	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	
Afisi ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	2	1		1	2	3	1	1	1	1	4		17
Mahakama		3				2			1	1	3	1	11
Afisi ya Mwanasheria Mkuu	4	1						1					6
Afisi Kuu Pemba						2				1	1		4
Idara ya Mipango na Sera		2									1		3
Afisi ya Mufti wa Zanzibar													0
Idara ya Uratibu Utawala Bora		2											2
Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	1	2	1	1	2	3			1		2		13
Afisi ya Msajili wa Hakimiliki													0
Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	1	3			1				2			1	8
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana		2			1					1	1		5
JUMLA	8	16	1	2	6	10	1	2	5	4	12	2	69

Kiambatisho 10c: Wafanyakazi Waliopatiwa Mafunzo ya Muda Mfupi na Ajira Mpya

NA	IDARA/TAASISI	Wafanyakazi waliopatiwa mafunzo ya muda mfupi			Ajira mpya		
		W/KE	W/ME	JUMLA	W/KE	W/ME	JUMLA
1	Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali	28	43	71	5	5	10
2	Mahakama	2	0	2	1	1	2
3	Afisi ya Mwanasheria Mkuu	2	2	4			
4	Afisi Kuu Pemba	3	2	5			
5	Idara ya Mipango na Sera	1	0	1			
6	Afisi ya Mufti wa Zanzibar	0	0	0			
7	Idara ya Uratibu Utawala Bora	0	3	3	1		1
8	Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Kusimamia Maadili	0	0	0			
9	Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	0	0	0		4	4
10	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	2	2	4			
11	Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	3	8	11		8	8
12	Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	0	0	0			
	JUMLA	41	60	101	7	18	25